

213.

1 Disputatio XIV.

341

DE MODO CONSTITVENDI FEV-
dam in genere, & in specie, de acquisitione feudi per Inuesti-
turam & Prescriptionem.

QVAM,

Fuuante DEO.

AUCTORITATE
ET CONSENSV AMPLIS-
SIMI IURISCONSULTORVM
COLLEGII,

PRÆSIDE,

CONSULTISSIMO VI-
RO, DN. HENRICO BOCERO,
*I. V. D. clarissimo, & in illustri Tubingensium Academia Profes-
sore celeberrimo, Præceptore, & patrono
suo summè honorando.*

PUBLICE IN AUDITORIO
Iurisconsultorum ad 15. decembris di-
scutiendam proponit.

MATTHÆVS SCHVLTER, E.

TUBINGÆ,

Apud Georgium Gruppenbachium.

ANNO M. D. XCIX.

ii

MAGNIFICIS, CLARISSIMIS, CONSULTISSIMISQUE VIRIS

DOMINO IOHANNI SCHULTERO, V. I. D. CELEBRATISSIMO, INCLYTÆ REIP. Imperialis Halæ Sueuorum Syndico dignissimo, patruo suo piè honorando.

ET

DOMINO HENRICO BOCERO, I. V. D. PRÆSTANTISSIMO, *in Almâ Tubingensium Academiâ Professore laudatissimo, patrono & fautori suo summè colendo.*

HANC PRIOREM DISPUTATIONEM gratæ memoriæ, & perpetuæ obseruantia declarandæ causâ, consecrat & dedicat

MATTHÆVS SCHULTER, Resp.

Disputatio XIV.

DE MODO CONSTITUENDI FEVDVM IN GENERE; & in specie de acquisitione feudi per Inuestituram, & præscriptionem.

Xpositis personis, quæ feuda dare, & accipere possunt: cognitis item rebus, in quibus Iure feuda constituuntur, sequitur acquisitionis feudalis in spectio ultima, in modo constituendi feudum.

THESIS I.

Modus constituendi feudum duplex est: Vnus, quo quis obligatur ad præstandum alicui feudum, alter, quo feudum ipsum realiter acquiritur.

*Sicut diuersi sunt modi acquirendi obligationem, diuersi item modi acquirendi dominium: Siquidem obligatio acquiratur vt plurimum per contractum, Item per testamentum, Tit. Inst. Quis mod. recontrahitur obligatio. §. heres quoq; Inst. de oblig. quæ ex contractu nascuntur. iuncto t. Inst. per quas person. obligatio acquir. & alios modos, qui modi cause appellantur, in §. per traditionem. vers. sed siquidem. Inst. de Rer. diu. l. in omnibus, 55. D. de oblig. & act. Dominium verò acquiratur per traditionem, præscriptionem & similes. §. singulorum autem, & §§. seqq. Inst. de Rer. diu. Sic alius est modus constituendi feudum per causam obligationis, alius item est modus constituendi feudum per realem feudi acquisitionem. Interpretes quidem negant ipsam realem feudi acquisitionem, feudi constitutionem esse, sed errore ducuntur; Sicut enim feudum acquiri scribitur Inuestiturâ & successione in t. 1. in fin. t. 33. in prin. 2. Feud. Ita iisdem etiam modis feudum constitui dicitur in Tit. 25. 1. Feud. Differunt
ii a ergo*

CLASSIS QVARTÆ

ergo feudi constitutio, & adquisitio feudi tanquam genus & species, ut omnis adquisitio feudi sit feudi constitutio, sed non omnis feudi constitutio sit etiam feudi adquisitio.

II.
 Priori modo constituitur feudum vel inter viuos, vel ultimâ voluntate. Inter viuos vel pollicitatione legitimâ, vel conuentione.

III.

Pollicitatio legitima est solius offerentis promissum, (a) lege aliqua ad obligationem efficacem confirmatum, qualis est pollicitatio Reipub. ob iustam causam facta, puta ob casum, quem pagus, aut ciuitas passa est. (b)

(a) l. 3. in pr. D. de pollicit. (b) l. 1. § 1. §. item siue. & §§. seqq. l. 4. l. 6. §. 1. & 2. l. 7. 9. 10. 11. & pen. D. de pollicitat.

IV.

Conuentione feudum constituitur, cum quis vel donatione, (a) vel venditione, (b) vel permutatione, consentienti alicui rem suam in feudum committit.

(a) donatione feudum constitui posse vel ex eo intelligitur, quod feudum in libris F. passim appellatur beneficium, veluti in t. 1. §. 1. & quia vidimus. §. hoc quoq. t. 19. §. vlt. t. 15. 16. 17. 18. 19. in fin. t. 20. 21. & 22. 1. F. t. 11. in pr. t. 12. 21. & 22. 2. F. (b) modò vera & sincera emptio & venditio fuerit. arg. t. 1. in fin. t. 2. t. 7. vers. vel nisi emerint. t. 16. & t. 20. ibi, nisi beneficiũ de communibus bonis fuerit emptum. t. 24. 1. F. t. 12. 2. F. Prætextu. a. emptionis, id est, per emptionem simulatam siue Legem & pactum commissorium nequit constitui feudũ. t. 27. 1. F. Sed dubitatur, an proprium vel improprium sit eiusmodi feudum emptitiũ? Et quoniam feudum proprium, ex propriâ feudi naturâ, & communi eius ratione, quam illi ius feudale communiter tribuit, æstimari debet. t. 7. 1. F. t. 2. §. præterea. t. 48. 2. F. iuncta leg. 7. §. quinimo. vers. idem Resp. scio. l. 27. §. pactus ne peteret vers. quotiens. ff. de pact. l. 11. in pr. ff. de Act. empr. l. 5. §. sed si facio. vers. & potest. ff. de pres. verb. Curt. lun. tr. F. p. 1. c. 7. n. 3. & c. 9. n. 2. Omne illud feudum, quod propria feudi requisita habet, in definitione feudi proposita sub. t. 23. in fin. 2. F. id est, quod concessum est ex beneuolentiâ domini, in re immobili, ita ut proprietas penes dantem remaneat, vsusfructus a. ad accipientem transeat, & omnes illius heredes masculos, in perpetuum, pro mutuâ fidelitate præstandâ, proprium esse feudum, cum Sonsbec. in suis ad vs. F. comment. p. 2. n. 8. asserere non dubitamus, & si acceptis prius nummis

Vasallo

Vasallo id à domino sit concessum. Nusquam enim in libris F. requiritur, quòd feudum planè gratuitum esse debeat, sed pluribus potiùs locis traditur, pretio feudum comparari posse; Ad hac certum est, cum etiam beneficium tribuere, qui accepta pecunià illud præstat, l. 3. ff. de obseq. præst. & donationem, quæ non est mera liberalitas, sed quæ sit ob causam, donationis appellatione comprehendi l. 1. in pr. l. Aristo. 18 §. 1. l. 27. & 34. §. 1. ff. de donat. l. 2 & 3. C. de condict. ob causam. Quòd deniq; donationis causâ viliori pretiores aliqua vendi possit, l. si quis. 38. ff. de contrah. empt. Diss. D. Vult. de feud. lib. 1. c. 8. n. 48. & interpp. communiter omnes tam veteres quàm recentiores, eò quod feudum definiatur beneficium, & actio beneuola, in t. 23. in fin. 2. F. (c) text. in t. 4. §. cum autem t. 22. §. si quis. 1. F. t. 25. 2. F. Quibus locis omnibus traditur, quòd per Cambium, id est, permutationem feudum constitui possit, prout dd. loca explicat Alciat. li. 2. Parerg. c. 45. Cuiac. ad t. 4. §. cum autem 1. F. Hotom. in lib. de verb. feud. in Lit. C. verb. Cambium. Veluti si quis allodium suum alicui det, vt pro eo prædium aliquod in feudum accipiat, Hotom. disp. feud. c. 17. in fin. Vves. n. f. c. 6. n. 2. vel si quis prædia sua propria ita alicui offerat, vt eorum proprietates accipientis fiat, vsufructum verò ipse offerens in feudum retineat, So jemand seine elgenthumbliche Güter einem Fürsten Graffen oder Herrn zu Lehen auffträgt / vnd sich demselbigen zum Lehenman obligirt. Cuiusmodi tamen feudum est improprium, siquidem regulariter dominus rem suam propriam Vasallo in feudum concedat t. 23. §. vlt. 2. F.

V.

Vltimâ voluntate constituitur feudum, si quis testamento suo, vel codicillis, aut etiam donatione mortis causa, prædium vnum vel plura alteri in feudum concedat.

Quamuis enim Vasallus de suo feudo absq; domini consensu testari nequeat t. 8. in pr. 1. F. attamen sicut in proprijs suis bonis per vltimam voluntatem aliquis vsufructum alteri constituere, §. vsufructus Inst. de vsufr. l. 7. in. pr. ff. eod. Ita eadem alicui in feudum nouum relinquere poterit, cum feudum sit instar vsufr. t. 23. §. vlt. 2. F. Ad hac cum liberum sit cuius, inter viuos prædia sua alteri in feudum concedere, multò magis id facere licebit per vltimam voluntatem, arg. t. inst. de Leg. Fus. Can. eò maximè, quòd hac in parte ius commune (quo cuius pro suo arbitrio in vltima voluntate de rebus proprijs, & toto suo patrimonio disponere permittitur, §. cum ergò certus inst. quib. ex caus. man. non lic. l. 1. C. de SS. EE.) contrario F. iure nullibi correctum sit. proindeq; comprobatum censeatur, arg. t. 1. 2. F.

VI.

Modus autem, quo feudum ipsum realiter acquiritur, triplex est, inuestitura, præscriptio, (a) & successio. (b)

De feudi inuestiturâ & successione textus est in t. 1. in fin. t. 17. in pr. t. 33. in prin. 2. F. de præscriptione item feudi textus habetur in t. 26. §. si quis per 30. li. eod. Et hos tres modos acquirendi feudum agnoscit post alios Pet. de Bel. Pert. tr. feud. part. 6. num. 10. quem sequitur Rosenth. in synop. cap. 6. concl. 133. & D. Vult. de feud. li. 1. cap. 9. num. 2. & 22. qui tamen ibidem modum addit quartum, sententiam iudicis, quâ pronunciatum fuit, fundum meum proprium, quem Titius aduersarius à me in feudum sibi datum fuisse contendit, feudalem esse; Verùm cum sententia iudicis, siue res iudicata, non sit modus acquirendi dominij, sed tantùm causa iudicatum soluendi, ad vsucapiendum seruiens. l. 3. in fin. & l. 7. ff. de public. act. sequitur quòd neque sit modus realiter acquirendi feudum. Porro, quòd Obertus in d. tit. 1. ad fin. scribit feudum neminem acquirere posse, nisi inuestiturâ, vel successione, de proprio siue illo feudo id accipiendum est, quod à domino ex benevolentia ipsius, Vasallo conceditur, vt arguit definitio feudi proprii tradita ab Obert. in t. 23. 2. F. Cuiusmodi feudum Inuestiturâ tantùm, & successione acquiritur: Non autem instinctè de omni & quolibet feudo id exaudiri debet, nam præter hos duos modos præscriptione quoque feudum acquiri posse, arguit abundè text. t. 26. §. si quis per 30. li. 2. F. quamuis illud sit improprium feudum, id est, inuito domino & citra illius benevolentiam acquisitum arg. l. alienationis. 28. ibi, videatur alienare. ff. de Verb. Signif. & l. 1. in fin. ff. de aq. & aq. pl. arcend. l. 5. §. si quis. ff. de itin. act. uque priu. l. 1. ibi, vicem seruitutis C. de seruit. & aq. Quibus locis seruitus cuius instar est feudum, præscriptione quaesita, non propria, sed q. seruitus, appellatur, & vicem seruitutis obtinere dicitur. Quòd denique dicitur in t. 25. 1. F. Sine inuestiturâ nullo modo posse constitui feudum, intelligendum id est vel de feudo nouo, quod iamprimum à domino concedente per inuestituram acquiritur, vel de renouatione inuestituræ, que necessaria est in feudo per successionem acquisito. (a) De inuestiturâ & præscriptione hac disputatione. (b) De successione feudi disputatione seq.

VII.

Inuestitura (a) est actus solennis, (b) quo primò (c) feudum, domino cedente illud, (d) acquiritur. v. l. 20. l. 1. a.

2) Qua

a) Qua & inuestitio dicitur in t. 26. §. testes verò. & t. 28. 1. F. item noua Inuestitura, in t. 32. ^{in rubr. of Tex. p. 2.} vers. nouam. 2. F. à Longobardico verbo inuestire, quod Germanis sonat vestiri. i. confirmare & stabilire, siue vt hodiè loquimur, installieren. (b) fit enim certis ceremonijs & ritibus adhibitis, vt inf. docebitur (c) & hoc differt à renouatione inuestituræ, quâ feudum non acquiritur, sed ipsa successione acquisitum iam feudum confirmatur. (d) ad differentiam præscriptionis, qua quidem similiter iam primum feudum nouum acquiritur, at non cedente & tradente, sed magis inuito domino. Sed obst. quod vt cedere siue tradere, sic & rem suam in feudum dare videtur dominus, qui eam præscriptione ab alio acquiri patitur; At resp. etsi iuris fictione rem illam tradere & cedere videtur & præsumitur dominus in pœnam suæ negligentia, propriè tamen & verè non cedit, non tradit, non alienat, l. 28. in pr. ibi videatur alienare. ff. d. t.

VIII.

Quadruplex autem inspectio circa inuestituram incurrit; vna de substantiâ inuestituræ; altera de personis, quæ facere, quæ item accipere inuestituram possunt; tertia, de pactis, quæ in ipsâ inuestiturâ fieri solent; quarta, de tempore, & loco, quibus fieri inuestitura debet.

IX.

Substantia inuestituræ continetur quatuor inuestituræ partibus: (a) Quarum prima est inuestitura verbalis; (b) altera fidelitatis promissio; tertia testatio; quarta feudalis possessionis traditio.

a) de inuestitura partibus duabus prioribus, vt & parte quarta textus est in t. 7. §. vlt. 2. F. de tertia verò parte textus habetur in t. 26. §. testes verò. 1. F. tit. 2. in prin. t. 19. t. 32. & 33. §. nec dicatur. 2. F. (b) per synecdochen integri quâ ex integro, id est, inuestiturâ, (que ita generaliter accepta, est modus acquirendi feudum) significatur prima illius pars siue membrum verbalis scilicet inuestitio. Sicut autem inuestitura nomen, si ita specialiter accipiatur, pro verbali tantum cessione, à fidelitatis promissione distinguitur in t. 4. 2. F. Ita & ex aduerso si generaliter & propriè vsurpetur pro modo, quo feudum acquiritur, omnes prædicta quatuor partes sub eodem coniunctim comprehenduntur. Feudum enim non potest plene acquiri per solam inuestituram, i. verbalem illius cessionem, sed desideratur in super fidelitatis promissio, testatio item, i. testiū adhibitio, & deniq; feudalis possessionis traditio.

traditio. t. 3. in fin. t. 25. 2. F. t. 26. §. testes verò. 1. F. t. 2. in pr. t. 32. t. 33. §. nec dicatur. 2. F. (c) Et hæc quarta pars similiter vt prima per synecdochen integri & simpliciter inuestitura dicitur, & quidem inuestitura propria, si Vasallus inducatur in possessionem t. 33. 2. F. abusiva autem, si traditio fiat tantum per symbolum aliquod, veluti per hastam, &c t. 2. in pr. 2. F. eademq; significatione à fidelitatis promissione distinguitur in t. 7. §. vlt. t. 26. §. si facta. 2. F.

X.

Inuestitura verbalis est primus actus, & pars prima inuestituræ, quâ dominus feudi, vel eius Procurator, se nouum Vasallum inuestire dicit, puta his verbis: Ego te inuestio de hoc prædio, vt illud in feudum habeas.

Tit. 2. in pr. & t. 33. in pr. li. 2. F. cuiusmodi verbalis inuestitio nullum symbolum siue insigne requirit, licet id velint Paris. cons. 22. n. 61. vers. 1. And. de Ifern. ad t. 7. in verbo. inuestiti. 2. F. Schrad. tr. F. p. 5. c. 2. in fin. Quia ab imaginariâ & q. traditione possessionis feudalis, ad quâ symboli adhibitio requiritur, diserte distinguitur, in t. 2. in pr. li. 2. F. iuncto §. si quis merces. Inst. de Rer. diu. t. 7. §. vlt. li. 2. F.

XI.

Altera inuestitionis pars fidelitatis promissio, (a) est cautio quædam, quâ Vasallus domino fidem dat, se illi fidelem fore, commoda ipsius promoturum, & damna auersurum, eumq; veneraturum esse: (b) Quæ vt regulariter est iuratoria, (c) ita post verbalem feudi cessionem, à domino factam, (d) eadem ab omni & quouis Vasallo, (e) de omni item & quolibet feudo, tam magno quàm modico, (f) necessariè est præstanda. (g)

a) t. 4. t. 7. in fin. 2. F. Quæ vulgò homagium siue homynium dicitur nostrâ linguâ Lehenspflicht. (b) t. 5. 6, & 7. 2. F. Er wolle seinem Lehenherren getrew sein / sein Duzen fürdern / vnd Schaden abwenden / auch gebührende Ehr zeigen. (c) est enim aliâs & de iure communi promissio sit vel iuratoria cautio, vel nuda promissio §. sed hodiè. inst. de satisdat. fidelitas tamen siue fidelitatis promissio in feudis semper est iuratoria, excepto casu, quo tali pacto constitutum est feudum, vt sine iuramento fidelitatis id haberetur t. 3. in fin. t. 24. §. est & alia. vers. si tamen t. 40. in pr. 2. F. (d) Quod enim in t. 3. in fin. 2. F. scriptum est, nullum inuestiendum esse, qui fidelitatem præstare recusat, non hunc habet sensum, q. fidelitatis promissio sit primus inuestituræ actus, qui verbalem feudi cessionem præcedere debeat, sed ita accipiendum id est, nulli

nulli faciendam esse investituram, quinon sit paratus post verbalem feudi cessionem fidelitatem promittere, siquidem officium sit Vasalli, qui petit à domino se investiri de feudo, ut profiteatur, se paratum esse fidelitatem promittere Gl. & Dd. in t. 3. S. ult. 2. F. (e) adeò ut ne clerici quidem feuda accipientes ab eo praestando sint immunes, Canonist. in c. verum. extr. de for. compet. c. nimis. & c. petitio. extr. de iureiur. Aluarot. ad t. 5. 2. F. Schneid. de feud. p. 4. n. 17. Quamuis minor impubes, si datum ei fuerit feudum, fidelitatem facere non cogatur, donec in maiorem & eam venerit aetatem, in qua doli capax sit, t. 26. S. si minori. & S. seq. 2. F. (f) Propter generalem regulam, quòd nulli investitura ei fieri debeat, qui fidelitatem praestare recusat; A quâ vnicus tantùm in toto iure feudali excipitur casus, quando scilicet feudum eo pacto adquisitum est, ut sine iuramento fidelitatis haberetur, t. 3. S. ult. t. 24. S. est & alia. 2. F. ut proinde d. regula in omnibus reliquis casibus non exceptis inhaerendum sit tenaciter, l. 23. ff. de seru. prad. urb. Dec. Cagnol. & alij in l. 1. & l. omnis definitio de R. l. Menoch. cons. 88. n. 51. & cons. 98. n. 13. vol. 1. cum cuiusvis regula proposita exceptio, omnes alias exceptiones exclusas esse arguat, l. questum. 12. S. idem. re. ff. de inst. & inst. leg. Et hanc de modico feudo sententiam amplectuntur etiam Rosenth. in synop. cap. 6. concl. 67. & D. Vult. lib. 1. cap. 7. num. 39. (g) d. t. 3. in fin. 2. F. Sed quâ formâ fidelitas faciendâ sit, dubitatur? Et quia non omnes Vasalli ad seruitia praestanda sunt obstricti, sed quidam horum à seruitijs planè liberi, quidam etiam ad certa tenentur seruitia, non potuit certa aliqua & perpetua fidelitatis forma praescribi. t. 5. 6. & 7. 2. F. And. de lsern. Aluarot. & Fr. Schenck. ad t. 7. 2. F. Quòd si ergo curia aliqua certam fidelitatis formam habeat, Principum aliorumq; dominorum consiliarijs incumbit, ut ad feudi Vasallorumq; rationem illam accommodent, Hotom. disp. feud. cap. 24. part. 134. Sin vsitatam & certam formam nullam habeat, ut vel illâ utantur, quæ in t. 7. 2. F. proponitur, vel illa quæ communiter obseruari solet. Daß sie schwören / sie wöllen ihrem Lehenherrn getrew vnd hold sein / seinen Schaden wenden vnd warnen / wie auch die schuldige Dienst leisten / vnd auff erfördern / im Lehengericht erscheinen. Quale iuramentum in genere praestitum sufficiens esse arguit. tit. 5. 2. F. & scribit Fr. Schenck. ad tit. 7. num. 2. 2. F. idemq; vsu receptum esse, & omnia quæ in d. t. 6. & 7. 2. F. sub praescriptâ ibidem fidelitatis formâ continentur expressa censeri, & ad eadem iurantem sese alligasse intelligi restatur Zas. de feud. p. 7. pag. 38. Decian. cons. 19. num. 200. vol. 3. vbi aliorum auctoritates adducit. Quamuis ad consulendum simplicitati & ignorantia quorundam Vasallorum satius esset, fidelitatis species

kk

in formâ

CLASSIS QUARTÆ

in formā iuristurandi nominatim exprimere, quomodo, quā ratione, quibus in rebus & negotijs domino fideles esse debeant. Schenck ad t. 7. n. 2. 2. F. Quod si fidelitatis iuramentum nouis & insolitis capitulis, aut secus quam ante iuratum est, fuerit conceptum, Vasallus iure id prestare recusat, vel si praestiterit, per vim & metum extortum intelligitur, ita communis est feudistarum conclusio de qua D. Vult. lib. 1. de feud. c. 7. n. 40. vbi plures allegat.

XIII.

Tertium inuestituræ membrum, quod sequitur, est testatio siue testificatio; cuius species sunt, testium adhibitio, & instrumentum publicum, siue breue testatum.

Tit. 2. §. 1. t. 3. t. 4. §. 1. & §. item Vasallus. §. si quis. 1. F. t. 2. §. si autem. t. 25. §. vlt. t. 32. 2. F.

XIV.

In testium adhibitione spectamus qualitatem siue idoneam testium conditionem, itemq; testium numerum.

XV.

Qualitas siue idonea testium conditio quæ desideratur est, ut sint homines liberi, (a) masculi, (b) conuasalli, (c) pares curiæ. (d)

a) t. 58. §. 1. vers. alioquin. 2. F. (b) t. 32. §. vlt. 2. F. (c) id est, qui ab eodem domino feudum aliquod possident, t. 26. §. testes verò. 9. F. qui compares appellantur in t. 54. 2. F. (d) id est, qui in eodem sunt dominio (à quo feuda tenent) territorio, subq; eadem illius domo siue curiâ, & alio nomine pares Curtis dicuntur, item pares domus & de domo, quos ex pluribus conuasallis ab eodem quidem domino sed in diuersis territorijs & ditionibus feuda tenentibus, ad inuestituram nouam necessarios esse probat, t. 2. §. 1. t. 3. t. 4. pr. §. 2. & §. item si Vasallus. §. item si quis t. 26. §. si quis. t. 10. in pr. t. 11. 1. F. t. 2. in pr. t. 16. in pr. t. 20. in pr. 2. F. Somsb. ad vs. F. p. 14. n. 2. Vves. de feud. c. 17. n. 3. Myns. C. 4. obs. 89. in fin. & D. Vult. lib. 1. de feud. c. 7. n. 24. Ratio autem cur ad noua inuestitura testificationem desiderentur testes conuasalli eiusdem curiæ pares, & si alij adhibeantur inuestitura minimè valeat, etiamsi dominus simpliciter confiteatur factam esse inuestituram, hac esse videtur, quia feudorum placita ad noua inuestitura actum pares curiæ, ut solennitatem desiderant, id quod disertè probat. t. 32. in pr. t. 2. in pr. vers. alioquin. 2. F. & scribit Aluarot. ad d. t. 32. n. 4. Prapof. ibid. n. 6. & Fr. Schenck. n. 1. Quod sit ut si substantialis illa inuestitura forma strictè non obseruetur, totus actus efficiatur inutilis, & nullus, arg. l. Julianus. §. sed si quis D. ad exhib. l. v. qui 80 §. quedam. ff. ad L. Falcid. l. cum his. 84. §. si prator. ff. de Transact.

ad l. 1. §. praeterea. vers. utrumq. ff. de tut. & rat. distr. Bald. ad l. comparationes. n. 9. vers. 30. opponitur. C. de fid. instr. Vasq. de success. ult. vol. tom. 1. li. 1. de. potent. testat. §. 3. n. 3. & 4.

XVI.

Est autem quaestio, si pares Curiae ad inuestitionis actum venire recusent, utrumné cogendi sint, ut veniant, an verò illorum loco extranei adhiberi possint? Quod posterius, ut receptius, ita æquius & de iure verius esse dicimus. (a) Sed & illud in dubium vocatur, si pares Curiae inuestitionis tempore absint, utrumné ipsorum reditus expectandus & inuestitura ad illorum aduentum differenda sit? Et quamuis pares Curiae absentes regulariter citandi, & vocati expectandi sint; si tamen longius abfuerint, vel alicubi tot tantisque negocijs distineantur, ut vel facile citari nequeant, vel vocati redire breui non possint, in eorum locum extraneos adhibendos esse statuimus. Sicut & illo casu testes extraneos iure adhiberi posse putamus, cum dominus vel alios Vasallos non habet, vel habet quidem alios Vasallos, sed in alia curia, quorum copia facile haberi nequeat.

a) Quamuis enim Fr. Schenck. ad tit. 2. in prin. num. 21. 2. F. pares Curia tergiversantes, multa indicta penaliq. iudicio per dominum cogendos esse scribat, argumen. d. tit. 2. §. l. vn. ff. si quis ius dic. non obt. eiusdemq. opinionem in puncto iuris veriore esse post alios existimet etiam Vult. li. 1. de feud. cap. 7. num. 27. communem tamen & receptam quam nos defendimus sententiam probabiliorem esse satis euincitur, argum. l. si legatario. 22. §. vlt. ff. de fideicommiss. libert. Item ex eo, quod testis etiam testamentarius qui de solennitate & necessario ad testamenti factionem desideratur, inuisus ad id cogi non potest, l. qui testamento. 20. §. fin. ff. qui test. fac. possunt. Vasq. supra d. loco, tit. 1. §. 12. num. 15. & §. 18. num. 298. (b) tit. 33. §. nec dicatur, vers. quia & si absint. 2. F. & ad tit. 2. 2. F. docet Bald. n. 7. Aluart. num. 8. Sonsbec. part. 9. num. 15. Vvesemb. de feud. cap. 8. num. 13. Mascard. de probat. concl. 942. num. 7. vol. 2. Bald. ad d. tit. 33. num. 5. & ibid. Aluarott. ad §. quod autem, num. 3. 2. F. Quibus locis iudicis arbitrio temporis definitionem, per quod expectari debeant, committendam esse scribunt. (c) tit. 26. §. testes verò. 1. F. & scribit post Aluarott. Schrad. de feud. p. 5. c. 2. Fr. Schenck. ad pr. d. t. 2. n. 2. 2. F. Borch. de feud. c. 7. n. 26. (d) d. t. 2. §. si autem, vbi Bald. n. 7. & Fr. Schenck. n. 21. t. 33. §. quod autem t. 58. §. quod autem, 2. F. t. 58. §. Item sciendum, vers. idcirco, 2. F. Sonsb. de feud. d. p. 9. n. 15. & Schrad. d. p. 5. c. 2. n. 9. vers. tertio fallis.

kk 2

Recdè

XVII.

Rectè quoq; & licitè ad nouam inuestituram adhibentur cum pa-
ribus Curia, testes etiam extranei, si clericus, puta prælatus, cui ius
est infeudandi, de re Ecclesiastica inuestituram fecerit: (a) Vel si
curia consuetudine receptum, aut loci statuto specialiter id cautum
fuerit. (b)

*Haec de parochiis: tam qd
quodam laico non magis qd in re ad se
pares. si si non magis qd in re
ad se adhibendi cont. tam ad se
tam ab infuato ut cont. non
ad infuato in re. aut si non
lib. qd ab infuato de feud. Curt. tr. F. p. 2. q. 1. n. 2. Zaf. p. 5. & Duar. c. 6. n. 4. Si non confratrum,
ut saltem in re in re, cu hi
in re. E. no potuit ab infuato
paribq. qd in re in re in re
clariore. qd ab infuato in re
falsam fidem in re in re.*

a) text. in t. 26. §. hac omnia. vers. ^{clericorum} 1. F. Ratio autem cur clerici de re
Ecclesiastica, non etiam de allodio & re propria inuestiturã facere possint, coram
testibus etiam extraneis, hac adfertur, quod clericus siue prælatus, cui ius est in-
feudandi aliquem de feudo Ecclesiastico, in feudum dari solito, etiam absq; suorũ
confratrum, id est ceterorum eiusdem collegij clericorum presentia & assensu in-
uestire aliquem potest, textus est in t. 26. §. in clericorum 1. F. & cap. 2. extr.
de feud. Curt. tr. F. p. 2. q. 1. n. 2. Zaf. p. 5. & Duar. c. 6. n. 4. Si non confratrum,
ergo nec parium curia presentia hic opus erit. Cum enim totum clericorum col-
legium concernat investitio de re Ecclesiastica, arg. l. 2. C. de adopt. ad pares
verò curia inuestitionis actus nihil pertineat, si ipsorum interesse spectes, solen-
nitas conuocandorum parium curia magis prælato inuestienti remissa intelli-
tur, quam adhibendorum fratrum necessitas; in allodio verò & rebus proprijs,
quia clerici pro laicis habentur, l. 3. vbi Dd. C. de Ep. & cler. ijdem etiam in
causã feudi, & nouã inuestiturã faciendã, meritò adequantur t. 35. 2. F. t. 32.
in pr. eod. Quem textum alij aliter explicant & cum d. t. 26. §. hac omnia con-
ciliare student, vt videre est apud Hotom. in comment. ad d. t. 32. in pr. D. Vult.
li. 1. de feud. c. 7. n. 28. & alios alibi. (b) arg. t. 1. 2. F. Schrad. de feud.
p. 5. c. 2. n. 11. vbi plures alias exceptiones proponit. Curt. lun. de feud. p. 2. c. de
feud. laicor. q. 4. n. 19.

XVIII.

Testium numerum quod attinet, ad nouam inuestituram fa-
ciendam requiruntur testes duo, siue adhibeantur pares curia, siue
extranei.

Ita probatur tum per text. t. 26. §. si quis. 1. F. t. 2. in princ. 2. F. tum quia
pluralis locutio duorum numero regulariter contenta est, vt proindè testes duo
sufficiant, licet ex superfluo tres vel plures adhiberi possint t. 2. in pr. vers.
si enim, & t. 58. §. quod autem. 2. F. l. vbi. 12. ff. de test. Quod tamen Ho-
tom. ad d. t. 2. li. 2. F. vtirosè inductum esse putat, eò quod ad inuestitio-
nis actum requiruntur pro solemnitate quadam d. t. 32. in pr. 2. F. vt con-
sequenter duo sufficere minimè deberent, l. vlt. C. de fideicomiss.

Ethæc

XVIII.

Et hæc de testium adhibitione; succedit testificationis species altera; Breue testatum. Est autem breue testatum Instrumentum publicum, (a) Inuestitionis negotium continens (b) testium subscriptione munitum. (c)

(a) Quod enim breue testatum dicitur in t. 2. §. 1. t. 3. t. 4. §. 1. §. item si Vasallus. & §. si quis. 1. F. t. 3. 2. F. Item breue testatum in l. 5. vbi Cuiac. C. de conuen. fis. debit. lib. 10. id instrumentum publicum appellatur in t. 2. §. si autem t. 25. §. vlt. 2. F. vt proinde à tabellione siue notario publico aut eiusmodi scribâ, cui tabellionis auctoritatē consuetudo tribuit, sit consiciendum, vt scribit Cuiac. ad t. 88. li. 4. F. Sich. ad l. 5. n. 3. C. de probat. vel ab alio quàm tabellione conscriptum Principis vel Episcopi sigillo debeat esse munitum, quò publicam mereatur fidem, c. cum dilectus. v. tertio. v. extr. de fid. Instr. c. 6. extr. de probat. Coler. de process. executi. p. 3. c. 1. n. 82.

(b) Quibus verbis breue testatum à quouis alio Instrumento publico distinguitur. (c) d. t. 2. in pr. vers. si enim domino. t. 32. §. sed si alij. 2. F. Sed an hi testes pares Curia esse debeant, an verò sufficiant extranei, controuertitur? & Mediolanensium sententiâ, sub. t. 32. §. consules tamen. 2. F. (sufficere sc. si breue testatum extraneorum subscriptione sit munitum) vt veriorum amplectimur, tum quòd eadem ab alijs. Iur. F. auctoribus ad probata sit, qui volunt, quod ad faciendam Inuestituram & eius probationem alterutrum sufficiat, parium sc. adhibitio vel breue testatum, d. t. 2.

t. 3. t. 4. §. 1. §. item si. & §. si quis. 1. F. t. 25. §. vlt. 2. F. Quibus locis omnibus pares Curia sine vllò medio opponuntur breui testato, vt proinde vno posito necessario ex oppositorum natura remoueatur alterum; dissentit Motz. c. de subst. feud. num. 63. & distinguendo hanc questionem decidit Gl. ad d. t. 2. in pr. vers. si enim domino: (vt sc. Inuestitura non nisi per breue testatum cui pares Curia subscripserunt probari possit, si dominus fuerit adhuc in possessione rei in feudum concessa, sufficiat autem breue testatum extraneorum etiam testium subscriptione esse confirmatum, si feudi illius possessionem habeat Vasallus) se qui. ibid. Matth. de Afflict. num. 14. li. 2. F. & Schrad. de F. p. 5. c. 2. num. 5.

Quam tamen distinctionem planè conuellit t. 4. §. 1. 1. F. Neq; desunt ex recentioribus qui neq; parium Curia, neq; extraneorum testium subscriptionem necessariam esse, sed sufficere scribunt, si breue testatum, domini sigillo & subscriptione sit munitum; Ita post. Schneidvv. quem refert & sequitur, tradit Vult. li. 1. c. 7. num. 42. Quorum tamen opinio in alio inuestitore quàm Episcopo & Principe, nulla probabili ratione nititur: Etsi enim Inuestitura noua per breue testatum sigillo domini firmatum probari possit, si mentio fiat in eo-

CLASSIS QUARTA

dem, inuestituram illam presentibus paribus Curia factam esse. & si careat subscriptione parium, prout scribit Schrad. d. feud. p. 5. c. 2. num. 12. & Aluarott. ad t. 32. num. 5. 2. F. eod. sc. quod hoc casu, quo fit inuestitura coram paribus Curia, necessario & pro solennitate breue testatum non exigitur, vt ostensum est prius & probat Camer. in repet. tit. de prohib. feud. al. per Fr. 2. F. p. 45. Somb. ad vs. F. p. 9. num. 23. Hotom. disp. feud. c. 25. & VVes. de feud. c. 8. n. vlt. addens ibid. hodie vsitatum esse, vt inuestitura Instrumentum peratur & datur à domino, Antapocha verò siue Reuersale à Vasallo per l. plures 19. vbi Bl. c. de Fid. Instr. Rosenh. in synop. c. 6. conclus. 112. Vult. de feud. l. 1. c. 4. n. 42. Hinc tamen haud euincitur, breue testatum eo etiam casu, quo pro solennitate ad probandam nouam inuestituram adhibetur sine testium etiam subscriptione valere & subsistere.

XX.

Restat inuestitionis pars quarta; feudalis possessionis traditio, quæ & ipsa specialiter inuestitura dicitur, (a) Atq; verbalem inuestituram, & fidelitatis præstationem, sub testificatione factam subsequitur, Ad quam faciendâ dominus etiã inuitus cogitur, nec præstando interesse ab ea liberatur; (b) Estq; duplex feudalis possessionis traditio, propria, & abusiuâ. (c)

(a) t. 2. in pr. t. 33. in pr. 2. F. (b) t. 26. §. si facta. 2. F. Neq; ipse solummodo dominus concedens, sed & successor eiusdem per possessionis traditionem adimplere tenetur inuestituram, t. 3. & t. 9. 1. F. etiamsi clericus de bonis suis proprijs inuestituram fecerit, t. 35. in pr. 2. F. sed è diametro obst. videtur t. 7. S. vlt. l. eod. vt videtur Hotom. disp. feud. c. 26. & ad t. 4. §. 1. 1. F. t. 7. in fin. t. 26. §. si facta. 2. F. Cuius. ad t. 3 1. F. (c) d. t. 2. in pr. 2. F. ibi, inuestitura propriè dicitur possessio, abusiua autem modo dicitur inuestitura, quando hasta, aut aliud porrigitur à domino, inuestituram faciente. Quibus verbis t. per Synecdochen integri, inuestituram sc. (quæ vox propriè totum inuestitionis actum denotat) significatur tantum pars siue membrum inuestitura, traditio sc. possessionis feudalis; deinde & 2. per metonymiam subiecti possessione sc. significatur traditio rei feudalis, à qua ipsius possessio differt vt subiectum ab adiuncto; Sed obst. videtur quod ibid. adijcit l. inuestituram propriè dici possessionem, Ergò non tropicè; Nec minus eandem diuisionem traditionis feudalis possessionis in propriam & abusiua reijcit fecesq; appellat D. Vult. lib. 1. de feud. c. 7. num. 10.

XXI.

Propria feudalis possessionis traditio est, quâ Vasallus in ipsum corpus rei feudalis præsens, & oculis subiectum inducitur; Abusiua verò

verò traditio, cum dominus loco possessionis corporalis, vel symbolum aliquod tradit, puta gladium, hastam, &c. (a) quæ traditio symbolica dicitur; vel iubet eum ire in possessionem prædij absentis, & illud pro feudo tenere. (b)

(a) d. l. 2. in pr. & l. 33. in pr. 2. F. Sic etiam Iure communi improprie & quidæ symbolicè traditio fieri dicitur, si venditor, qui merces in horreum depositas vendidit, claves horrei tradat emptori apud horreum. S. item si quis Inst. de Rer. diu. l. clauibus. 74. de contr. empt. l. 9. S. item si quis. D. de adq. rer. domino. si item vino vendito tradat emptori claves cellæ vinariæ, l. 1. S. si iusserim vers. & vina. D. de adq. poss. vel si Instrumentū emptionis mercium emptori tradat. l. 7. C. de don. l. quadam. 77. D. de R. V. (b) Ita quoq; improprie, verbaliter, & nuda voluntate domini iure communi fit traditio, cū venditor fundi iubet emptorem ire in possessionem eius fundi d. l. 1. d. S. de adq. poss. Si quis item domini voluntate rem eiusdem alicubi positam auferat animo sibi habendi eam. l. 6. vers. q. traditio. D. de don. vt & si quis rem suam, quam alius possidet, eidem vendat, donet, aut mutuam det, S. interdum etiā Inst. de Rer. diu. d. l. quaratione. S. si iusserim. de adq. poss. l. 9. S. vlt. l. 10. l. 15. D. de Reb. credit. Abusua. a. h. ec. symbolica, & verbalis traditio possessionis, ad transferendum feudum illud, quod in iuribus consistit, ideò necessaria est, quia iura (cum sint res incorporales) apprehendi nequeunt & ideò q. tantū atq; abusuè tradipossunt l. vlt. D. de seruit. l. 23. S. item ei. D. Ex quibus causis maior. l. si ades. 32. in fin. D. de serui. prad. urban.

XXII.

Sed quæstionis est, An abusuè traditâ re feudali, possessio eius confestim acquiratur Vasallo, necne? Et si in re præsentia abusua traditio facta fuerit, confestim Vasallo istius rei possessionem, sine corporali eiusdem apprehensione acquiri putamus; (a) si facta fuerit de re absenti, nisi Vasallus rei illius abusuè traditæ possessionem corporaliter ingrediatur, apprehendat & occupet, eandem illi non acquiri asserimus. (b)

(a) d. l. 1. S. si iusserim. D. de adq. poss. d. l. 79. de contr. empt. Quod si item nouus Vasallus iam antè ex commodato, locato, aut deposito, rem in feudum sibi concessam teneat, potestate abusua traditionis, absq; noua apprehensione possessio corporis siue rei illius statim ad inuestitum transit, arg. l. quadam. 77. vers. proponebatur. D. de R. V. d. S. interdum. Inst. de R. diu. Si deniq; feudum alicui constituatnr, quod in iuribus consistit, & dominus Instrumentum nouo Vasallo tradat, quo confiteatur se illi ea iura in feudum concedere, instrumenti illius traditione Vasallus q. possessionem iurium illorum, statim acquirit, arg. l. 1. ubi gl. in verb. traditis. C. de donat. d. l. quadam. D. de R. V. iuncta l. 59. D. de

ximè cum iure etiam communi eadem recepta sit, ut quod nudo quantumvis pacto donatione facta necessitatem donatori imponit, adimplendi promissionem. *Se nudo, placet ob hanc*
 S. alia autem donationes. vers. ad exemplum. Inst. de donat. & iure F. con- *ta absolata q. in verba*
 trarium nullibi reperitur esse dispositum. t. 1. S. strenuus autem. 2. F. Prater *com.*
 omnem autem dubitationem illum nouum Vasallum dominus inuestire cogetur,
 cui non nudè & simpliciter solummodò feudum promisit, sed insuper etiam, ante *fidelitatem facta n. per ordin.*
 Inuestituram, possessionem rei illius tradidit, siquidem pœnitere amplius omnino *quia fuit in verba. hi 2a verba.*
 non possit; Cum namq; dominus teneatur post factam Inuestituram, & fidelitatem *posse fuit in verba. hi 2a verba.*
 rem promissam, nouo Vasallo possessionem rei illius traderet *quod maius est* t. 4. *quod maius est*
 § 1. 1. F. Can. 16. que. 2. multò magis tenebitur inuestire illum Vasallum, cui fe- *quod maius est*
 dum non modò promisit, sed & illius possessionem iam antè tradidit, (quòd minus *quod maius est*
 est) eò maximè quòd maiorem vim habeat repetitio promissionis, quàm simplex *quod maius est*
 promissio l. 22. C. ad SC. Vell. l. 1. S. debitum. iuncta. l. 5. S. 2. de const. pec. *quod maius est*
 Dis. Hotom. disp. feud. cap. 26. per text. t. 25. in pr. 1. F. Quo loci heres illius, qui *quod maius est*
 iubente domino possessionem alicuius rei feudi nomine absq; Inuestitura nactus *quod maius est*
 est, succedere negatur in eandem possessionem; vnde probabiliter concludit, cum *quod maius est*
 heres vrgere non possit dominum, ut inuestiatur de feudo, cuius possessionem de- *quod maius est*
 functus feudi nomine iam antè fuit adeptus, neq; ipsum etiam defunctum, post *quod maius est*
 adquisitionem, absq; Inuestituram, feudi possessionem, dominum cogere potuisse, ut *quod maius est*
 ab eo inuestiretur, siquidem ex iure successoris, per successionem adquisito, ar- *quod maius est*
 guamus ius illius, cui successit l. 25. & 62. D. de R. l. Ita vt quod heredi, tan- *quod maius est*
 quam heredi non licet, neq; defuncto licuisse certum sit, si sc. questio non sit de *quod maius est*
 his, quæ defuncti tantùm personæ competebant, l. 196. de R. l. S. finitur. Inst. *quod maius est*
 de vsufr.

Ex hoc patet.
Ex hoc patet.
Ex hoc patet.

XXIV.

In dubium & illud venit, duobus de vno eodemque feudo per inuestituram separatim concesso, an primo secundus, vel primus secundo iura potiora consequatur? Et quamuis indistinctè Dd. gl. secuti, illum potiorum esse contendunt, cui feudi possessionem dominus prius tradidit: (a) Nos tamen distinguendum esse putamus, inter casum, quo alter post promissum feudum Inuestituram verbalem accepit, & fidelitatem promisit, alter verò in possessionem feudi à domino inductus fuit; & casum illum, quo vni post Inuestituram verbalem, & fidelitatis promissionem, feudum abusuè dominus tradidit; alterum verò post hanc demum Inuestituram, in ipsam feudi possessionem induxit: Priori enim casu secundum primo; (b) posteriori verò primum secundo præferimus; modò possessionem à domino

1. Quod si in domo feudi in solidum tradidit separatim & dicitur se tempore prom. sibi
2. Quod si in domo feudi in solidum tradidit separatim promissum, & alter non tunc in possessionem datus est. q. a. verbalis illa inposi-
3. Duo verbale & feudum separatim in solidum promissum inuestituram. ad hoc fuit & factum.
4. Duo verbale inuestituram & altera fidelitatem promissam, alter n. eius q. fidelitatis promissam tradidit & poss. male

XXVII.

Sequitur, ut de pactis Inuestituræ (a) paucis agamus; Quæ tantum momenti habet, si adiecta Inuestituræ fuerint, ut omni feudorū naturā potiora sint, eiq; derogent; (b) In hac autem pactorum d. f. quæ ratione dispiciendum; I. Quæ ratio sit cur pacta, Inuestituræ inserta, seruanda sint; II. Quæ Inuestituræ pacta licita sint; III. Si pacta Inuestituræ dubia fuerint, & obscura, qualiter eorum Interpretatio fieri debeat.

(a) Cuiusmodi pacta Iuris F. authores etiam tenorem Inuestituræ appellare solent. t. 6. §. 2. quinetiam. 1. F. t. 2. §. 3. præterea. t. 18. in pr. & in fin. 2. F. t. 104. §. item si quis. in extraord. cc. Item legem inuestituræ. t. 48. in pr. 2. F. (b) d. t. 18. & t. 48. in pr. 2. F. Hinc illæ in feudis Dd. Maxima; Quod semper recurrendum sit ad tenorem Inuestituræ, Laud. ad t. 1. in pr. col. 1. li. 1. las. conf. 136. num. 2. vol. 4. Quodq; tenor Inuestituræ ante omnia obseruari, & ne quidem in minimo debeat ab eo recedi, per text. d. t. 104. §. item si is. S. sermonem. in extraord. cc. Hart. Pist. lib. 2. q. 21. num. 1. Bald. ad t. 24. §. deniq; 2. F. Curt. sen. conf. 49. & Rom. conf. 43. Incip. visio Inuestituræ tenore.

XXVIII.

Ad rationem quod attinet, cur pacta Inuestituræ seruanda sint. Etsi communiter Interpretes hanc ex Iure ciuili rationem afferant; Quia Inuestitura sit contractus (a) innominatus, (b) stricti Iuris, (c) pacta inuestituræ adiecta, si liberatoria sint, paciscentem ipso iure liberare; (d) si obligatoria fuerint, paciscenti actionem non parere; (e) Nos tamen illa reiectā, (f) hanc iuris huius rationem asserimus, cum istiusmodi pacta, traditioni possessionis rei feudalis (quæ inuestituræ pars est potissima,) (g) inserantur, fieri, ut non pacti solummodò, sed & contractus nomine censeantur, eoq; paciscenti præscriptis verbis actionem pariant. (h)

a) cum sit negotium aliquod, siue quidam actus, quo dominus rem feudalem Vasallo concedit, t. 2. in pr. t. 33. in pr. 2. F. & Vasallus vicissim domino fidelitatem promittit. t. 3. in fin. t. 4. t. 7. in fin. t. 24. §. est & alia. 2. F. Ex quo negotio si Vasallus fidem datam non seruet, competit domino ad repetendum feudum condictio causa dati, causa non secuta. t. 21. 1. F. proindeq; etiam præscriptis verbis actio ad prestandam fidem & seruitia debita, quæ cum illa priori concurrat l. naturalis. 5. §. & siquidem. §. seq. ff. de præf. verb. atq; contractum innominatum arguit. l. 2. iuncta. l. 3. ff. d. t. (b) facio scilicet ut facias. Tradit enim Vasallo in feudum rem suam dominus, ut ille vicissim feudalem fidem & seruitia præstet, vid. Bald. ad l. 7. n. 7. D. Qu. lic. ab. empt. disced.

6. as. feudum suo inuestituræ
primi suum nomen q. p. r. is loqu
do nulli alij q. p. r. is. as. go. g. d. g. no. i. ar.

disced. (c) Est enim inuestitura contractus innominatus; facio ut facias; ex contractibus autē innominatis aestimatorius tantum, & permutationis contractus, bonafidei sunt. S. actionum autem, Inst. de Act. Huc facit & illud, quod donatio, qualis plerumq; feudi concessio est, stricti iuris sit negotium l. eum qui 22. ff. de donat. & ita sentiunt post alios Aluarott. ad t. 1. in pr. n. 4. vers. item quod. 2. F. Curt. Iun. tr. f. p. 1. q. 9. n. 3. Clar. in S. feudum, q. 6. Zas. in Ep. feud. p. 1. in fin. Laur. Syl. de feud. recog. q. 4. Cacher. decis. Ped. 23. n. 14. Mud. cons. 11. n. 11. vol. 4. Var. cons. 16. Germ. Motz. de orig. feud. n. 21. At obst. quod feudum ex fide & beneficio proficiscitur, ut proinde etiam bonafidei non stricti iuris contractus esse videatur. (d) l. lecta. 40. vers. dicebam. iuncto vers. sed cum sortis. ff. de reb. cred. Cuiac. in comment. ad lib. 3. q. Pauli. p. 69. Donel. ad l. in bonafidei. 13. n. 12. C. de pact. (e) Illud enim solummodo pactum, quod in continenti bonafidei contractui adijcitur, obligationem & actionem producit, l. 7. §. quinimò. ff. de pact. d. l. in bonafidei. non etiam quod stricti iuris contractui adponitur, l. si tibi. 17. in pr. d. t. l. rogasti. 11. §. si tibi dedero ff. de Reb. credit. (f) pactum enim obligatorium in ipsa inuestitura interpositum paciscenti ad actionem prodest, text. in t. 1. §. cum verò. vers. sin autem. t. 6. §. 2. quinetiam. t. 8. §. vlt. t. 20. 1. F. t. 18. & t. 50. 2. F. cum tamen iure civili stricti iuris contractui pactum, etiam in continenti adiectum, actionem non pariat, ut ostensum est ad lit. preced. (g) Inde fit, ut illa ipsa traditio specialiter inuestitura dicatur, t. 2. in pr. t. 33. in pr. 2. F. ut supra th 19. lit. a. (h) l. rebus. 6. C. de rer. permut. iuncta l. 2. & 3. ff. de pres. verb. l. 1. ff. de estim. act. Pactum igitur rei feudalis traditioni insertum, etsi pactum sit, si per se solum spectetur, contractus tamen nomen assumit, quia rei traditioni adijcitur, & cum ea coniungitur, l. vlt. C. de rer. perm. l. 1. C. de pact. conuent. l. 10. C. de pact. Cuiac. lib. 11. obs. 17. in fin. & li. 14. obs. 28. in fin. & in comment ad li. 10. q. Pap. p. 243. Ideoq; etiam ad obligandum, & actionem producendam efficax. l. in traditionibus. 48. vbi Ias. ff. de pact. l. 10. & 11. C. de pact. siue rei traditionem precesserit, siue subsequutum fuerit. l. vlt. C. de rer. perm. l. 1. C. de pact. conu. Cuiac. d. obs. 18. in fin.

XXIX.

Vt verò dignosci possit, quæ pacta inuestituræ licita sint, vel non, distinguendum est, inter substantiam feudi, & feudi naturam.

Quamvis enim Duar. ad l. 7. §. quinimò. vers. idem R. ff. de pact. Cuiac. in pres. feud. & in com. in l. 9. q. Pap. p. 209. & 242. Borch. de pact. c. vlt. n. 56. & D. Vult. li. 1. de feud. c. 7. n. 55. inter substantiam alicuius rei vel negotij, minime distinguendum, sed indifferenter pro vno & eodem illa accipi debere.

debere velint, per text. S. aded autem, vers. sed talis contractus, inst. de locat. & conduct. S. de illa, vers. Q. Mutius, inst. de Societ. quibus locis per naturam contractus substantiam significari scribunt; ingens tamen discrimen esse inter hæc duo, ex seqq. apparebit manifestius.

XXX.

Substantia cum sit res ipsa, per formam suam, siue causam formalem ita existens, ut, mutatâ formâ, rem ipsam interimi, penitusq; tolli, & perire necesse sit; (a) Pactum inuestituræ, ad substantialem feudi formam, (quæ est mutua fidelitatis præstatio domini & Vasalli) (b) perimendam adiectum, ratum & licitum non est. (c)

a) l. Iulianus. 9. S. sed si quis. ff. ad exhib. l. 1. in fin. C. de iur. emph. l. 72. in pr. vers. & quoniam. ff. de contrah. empt. iuncta l. 3. in pr. ff. de oblig. & act. Bald. ad l. 6. n. 10. C. de execut. rei iudicat. (b) t. 5. t. 6. S. vlt. t. 7. 2. F. Quam mutuam obligationem interpretes substantiale feudi appellant, Aluarot. ad t. 24. S. est & alia. n. 6. 2. F. Curt. lun. tr. F. p. 1. c. 7. n. 30. Zas. in epis. F. p. 1. in fin. Schrad. de feud. p. 2. c. 2. n. 24. (c) arg. d. l. 9. S. sed si quis. ff. ad exhib. & simil. Et quod ex legitimâ rerum formâ, priuatorum conuentione nil quicquam immutari possit, apparet etiam ex l. nec ex prætorio. 27. ff. de R. I. idq; in specie de pacto contra substantialem feudi formam adiecto scribunt & docent Duar. de feud. c. 2. n. 3. Sonsb. p. 2. n. 34. Cuiac. in præf. feud. ad fin. & Io. Borch. de feud. c. 1. n. 20.

XXXI.

Sed quæritur, an etiam de feudi substantia sit, ut feudum constitutur in re immobili, ut item dominus proprietatem rei feudalis retineat, utq; Vasallus non teneatur ad præstanda domino seruitia? Quod negamus, & consequenter feudum in re etiam mobili constitui, (a) tali item pacto concedi posse, ut illius proprietas ad Vasallum transeat, (b) isq; nullum pro eo seruitium præstet, indubitanter asserimus. (c)

a) de pecunia enim (quæ res est mobilis, Nou. 22. c. 4. & quia. vers. si verò) quod rectè concedatur iure feudi textus habetur expressus in t. 8. in pr. t. 25. 2. F. uti locum illum vtrumq; accipiendum esse scribunt lac. de Ardiz. in Ep. F. c. 27. Afflict. ad t. 1. S. sciendum. n. 28. 2. F. M. Motz. de Feud. c. de reb. quæ in feud. dant. n. 17. vers. secundò fallit. Hotom. ad t. 8. & t. 25. 2. F. Certi item iuris, quod usufructus, cuius instar est feudum, t. 23. S. vlt. 2. F. constitui etiam possit in re mobili, S. constituitur autem, inst. de usufr. l. 3. S. constituitur. ff. d. t. sum itemq; res immobilis commune feudi subiectum sit (~~de censu~~, in quo ut qualitas

litas quaedam inhaeret) cum usufructu, Emphyteusi, & censu t. 1. §. sciendum. 2. F. S. 1. inst. de usufr. l. 2. ff. eod. res certè immobilis feudi forma siue substantia esse nequit, siquidem forma suae tantum speciei essentialiter sit propria, non communicabilis cum disparatis speciebus alijs, & denique quia cuiusvis speciei substantia non ex re subiecta, sed ex materia & forma conficitur; materia autem feudi est ius in re quadam; forma autem siue substantia illius mutua fidelitatis obligatio domini & Vasalli, efficitur, ut quotiescunque tale alicui ius in re etiam mobili sub fidei feodalitiae conditione & lege conceditur, toties etiam feudum in illa re constituatur; Cui enim rei formam substantialem tribuimus, eidem etiam speciem ipsam tribuamus necesse est, & hanc eandem sententiam ex interpretibus defendunt, lac. de ArdiZ. in epit. feud. c. 26. in fin. Hotom. ad tit. 8. & tit. 25. 2. F. sed Diff. Dd. communiter omnes, quos refert & sequitur D. Vult. lib. 1. c. 7. num. 55. part. 207. per text. tit. 1. §. sciendum. 2. F. vbi expressè IC. scribit feudum non nisi in rebus soli, aut solo coherentibus, aut ijs quae inter immobilia connumerantur, consistere posse: & text. t. 23. §. vlt. 2. F. Quo loci in definitione feudi ibid. proposita merito tantum sit rei immobilis. (b) Ita Bald. in l. si plures. n. 7. C. de cond. insert. l. vn. n. 67. C. de confess. las. in pralud. num. 14. Curt. Iun. de feud. part. 1. c. 7. num. 22. Mol. ad cons. Paris. tit. 1. Gl. 1. in fin. pr. Zas. de feud. part. vlt. circ. fin. p. 122. Schrad. de feud. p. 2. c. 2. n. 29. Quod item substantia feudi non aduersetur proprietatis translatio, vel inde etiam apparet, quod in precedentibus ostensum est, pecuniam in feudum dari posse; item ex eo, quod Vasallus suum feudum alij in feudum concedere potest, qui tamen illius proprietatem non habet. t. 3. §. sed etiam. t. 9. in pr. t. 55. §. vlt. vers. illud quoq. 2. F. Curt. d. loco. n. 8. & 30. Aluarot. ad t. 24. §. est & alia. n. 6. 2. F. (c) text. express. in t. 104. in fin. pr. in extraord. cc. vbi disertè traditur feudum hoc pacto concedi posse, ut nullum pro eo seruitium domino fiat. Idem scribit And. de lser. ad t. 22. 23. §. item qui. n. 35. 2. F. Math. de Afflict. in pralud. F. n. 66. Curt. Iun. d. tr. p. 1. c. 7. n. 78. Schrad. p. 2. c. 2. n. 33.

XXXII.

Naturam feudi & pacta eandem concernentia quod attinet, dispiciendum, tum quod & quotuplex ea sit, tum quae pacta circa naturam feudi facta valeant.

XXXIII.

Natura feudi est accidens aliquod, siue adiuncta quaedam feudi qualitas, iuris autoritate absq; domini & Vasalli conuentione ipsi feudo tributa (a) estq; tum propria vel impropria; (b) tum inseparabilis, vel separabilis. (c)

a) t. 7.

a) t. 7. 1. F. t. 48. & t. 50. 2. F. l. 7. §. quinimò. vers. idem R. l. 27. §. pactus. vers. quotiens. ff. de pact. l. ex empto. 11. in pr. ff. de act. empt. l. 5. §. sed si facio. vers. & potest. ff. de præf. verb. (b) d. t. 48. 2. F. (c) Id quod manifestum fiet ex seqq.

XXXIV.

Propria feudi natura est communis quædam siue consueta, regularis, ac vñitata feudi qualitas, (a) quâ ipsum feudum propriè feudi iure censetur & æstimatur; (b) Veluti, vt feudum inter viuos constituatur per inuestituram, (c) in re immobili, vel eâ, quæ inter res immobiles connumeratur, (d) vt feudi proprietates penes dominum remaneat, vsusfructus verò ad Vasallum transeat, (e) eiusque heredes masculos, (f) legitimè natos, (g) in perpetuum, (h) vt Vasallus in accipiendâ inuestiturâ fidelitatis iuramentum præstet, (i) & seruitia postmodum personalia domino suo, feudi illius nomine, exhibeat, (k) vt Vasallus, absq; domini consensu (l) feudum alienandi, oppignorandi, aut per vltimam voluntatem de eo disponendi, nullam potestatem habeat, (m) & deniq; ne sine culpâ suâ Vasallus feudo priuetur, (n) & si illud in manum domini quantumvis inuiti refutare licitè possit. (o)

a) t. 2. §. praterea. 2. F. fac. l. 1. in fin. C. de pact. pig. (b) t. 1. §. vlt. 1. F. t. 48. 2. F. cuiusmodi feudi natura describitur maximè sub t. 23. §. vlt. 2. F. teste Curt. lun. p. 1. c. 7. n. 28. & 30. (c) t. 25. 1. F. & d. t. 1. in fin. 2. F. (d) t. 1. §. vlt. t. 23. §. vlt. 2. F. Zas. de F. p. vlt. in pr. vers. praterea. Curt. lun. d. n. 28. & 30. (e) t. 8. §. vlt. t. 23. in fin. 2. F. (f) non etiam ad feminas. t. 50. in pr. 2. F. (g) non ad naturales aut adoptiuos. t. 26. §. adoptiuus, & §. naturales filij. eod. (h) t. 23. in fin. t. 50. in pr. 2. F. (i) t. 3. §. vlt. t. 24. §. est & alia. 2. F. (k) t. 21. in pr. vers. vel si dominus. 1. F. t. 24. vers. sed non est alia. t. 23. in fin. t. 36. vers. quædam. t. 55. §. firmiter. 2. F. sed an improprium efficiatur feudum, si pacto caueatur, vt præter seruitia consueta, aliud aliquod seruitium Vasallus præstet, queritur? quod negamus; in omnibus enim bonæ fidei contractibus, naturalibus eorum qualitatibus adijci per pacta possunt aliæ quædam aduentitiæ qualitates, l. contractus. 23. §. sed hæc. ff. de R. I. Nec tamen vsquam contractus illi improprij propterea dicuntur, vt proinde, neq; feudum ex aduentitiâ istiusmodi qualitate, improprium dici debeat; V. ves. de feud. c. 2. n. 10. Schrad. tr. F. p. 2. c. 4. n. 14. & seqq. (l) vel adgnatorum etiam, si paternum fuerit feudum. t. 39. in pr. 2. F. (m) t. 9. tit. 25.

353

DISPUTATIO XIV. 23
t. 25. pr. vers. ^{hospitalitas, et} ~~habet~~ ^{ergo} consilio, 2. F. t. 8. in pr. lib. eod. (n) t. 7. & t. 21.
1. F. (o) t. 38. & 39. in fin. pr. 2. F.

XXXV.

Impropria feudi natura est quædam qualitas, à communi siue consuetâ feudorum ratione recedens, & prorsus aliena; cuiusmodi naturam habet feudum, quod absque inuestiturâ, per præscriptionem acquisitum est; (b) feudum item quòd constitutum est in re mobili; (c) feudum cuius proprietas ad Vasallum transit; (d) feudum ob quod Vasallus fidelitatem iurare non tenetur; (e) feudum Guardix & Castaldix; (f) feudum habitationis; (g) feudum Soldaræ; (h) feudum aduocatiæ, si personale sit, & certi alicuius protectoris tantum; (i) feudum in quod fœmina succedit; (k) feudum francum; (l) feudum pro quo ex insolitis, vel solitis seruitijs feudalibus, certum duntaxat & determinatum præstatur seruitium; (m) feuda denique Camerae & Caneux, si fuerint gratuita, id est, sub nulla fide feudalitia, aut seruitiorum præstandorum onere concessa. (n)

- a) t. 2. §. præterea. & t. 48. 2. F. Omne autem feudum propriam feudi naturam habere censetur, nisi specialiter, vel feudorum placitis, vel domini & Vasalli conuentione, nominatim ea detracta fuerit, t. 23. §. vlt. iuncto. t. 2. & t. 11. 1. F. Zas. in Ep. F. p. vlt. Mol. ad cons. Paris. t. 1. §. 30. in fin.
- (b) t. 25. 1. F. d. t. 1. in fin. 2. F. & Feudum præscriptione acquisitum, improprium esse feudum, patet ex his, quæ latius deducta sunt supra, in alleg. ad th. 6. propè fin. (c) arg. d. t. 1. in fin. & t. 23. in fin. 2. F. (d) arg. d. t. 23. 2. F. Sic propria vsusfructus natura, vt proprietas ad fructuarium non pertineat, §. 2. & §. ne tamen. inst. de vsufr. l. 3. §. ne tamen. ff. d. tit. vnde & g. siue improprius dicitur vsusfructus, si proprietas rei fructuariæ ad vsufructuarium transeat, l. 2. §. 1. ff. de vsufr. ear. rer. quæ vs. consum. (e) t. 3. §. vlt. t. 24. §. est & alia. 2. F. (f) Hac enim feuda anno finiuntur. t. 2. in pr. 2. F. (g) Accipientis siquidem morte per eam finitur. d. tit. 2. in pr. 2. F. (h) tum quia morte dantis vel accipientis interueniente, expirat; tum quia gratuito, absq; seruitiorum obligatione, sub sola fidei promissione conceditur t. 10. in fin. 2. F. quæ omnia sunt de impropria feudi natura. t. 25. in pr. vers. licet tamen. 1. F. proprium siquidem feudum datur in perpetuum, & pro præstatione seruitiorum, t. 23. in fin. 2. F. (i) Quamuis enim de hoc aduocatiæ feudo generaliter & indistinctè tradant interpretes, quòd sit improprium, Aluarott. lac. de S. Georg. Zas. in Ep. f. p. vlt. Schrad. de feud. p. 2. c. 4.

m m n. 20.

GLASSIS QVARTÆ

*sed hoc unica 28 n. 20. & 23. Quia tamen pro armato maximè patrociniò conceditur, wegen
fundum h. prim. sed 28. n. 20. & 23. Quia tamen pro armato maximè patrociniò conceditur, wegen
immobilis. et illa aduocatus n. 20. & 23. Quia tamen pro armato maximè patrociniò conceditur, wegen
immobilis. sed in corpore. in parte
ut immobilis datur in fundum p. 20.
origines aduocatus gratia*

n. 20. & 23. Quia tamen pro armato maximè patrociniò conceditur, wegen
Schuss und Schirms / quod armatum, militare, & bellicum seruitium,
regulare & ordinarium Vasalli munus est. tit. 21. 22. & 26. S. beneficium.
tit. 30. S. ex hoc illud. tit. 36. tit. 55. S. firmiter. 2. F. Neque aduocatus siue
protector feudo aduocatiæ, præsertim si id hereditarium sit, priuari possit,
nisi malitiosè vniuersitati, vel collegio, à quo feudum illud possidet, difficul-
tates quasdam inferat, c. in quibusdam, extra. de pœn. c. prætereà. de iur. pa-
tron. t. 27. S. quicumq. 2. F. proprium id esse feudum regulariter, verius est,
nisi personale sit, id est, certo tantum alicui protectori concessum, quo casu illud
improprium esse feudum vel inde constat, quia si proprium esset, ad primi ad-
quirentis heredes transiret. tit. 23. in fin. 2. F. (k) Idque vel ex pacto, vel
quia feudum est fœmineum, id est, à fœmina primitus acquisitum: illud
autem improprium esse feudum arguit tit. 23. in fin. tit. 50. in princ. 2. F.
(l) Siue liberum, pro quo nullum præstatur seruitium. t. 21. in pr. vers. vel
si dominus. 1. F. t. 24. S. sed est & alia. t. 23. in fin. t. 36. t. 55. S. firmiter. 2. F.
(m) Quale feudum est illud, pro quo Vasallus cum vxore domini ad Ecclesiam
ire tenetur, de quo seruitio textus est in t. 2. S. prætereà. 2. F. seruitium item,
quod Nobiles de Mansmüster / pro suo feudo Archiducibus Austria præstant,
vt quod tempore hostilitatis, claues ad oppidum Ennsheim / tanquam ad Ca-
meram Archiducalem retinere, portas claudere & aperire tenentur, cuius me-
minit. Zas. Ep. f. p. vlt. Qualia item sunt feuda aulica, die Hofflehen / vt
que Principum Dapiferi, Pincerna, Marechalci, Camerarij, pro suo eius-
modi officio possident; Feudum item Castrense, vulgò Burglehen / quod da-
tum est ad hoc, vt Vasallus belli & hostilitatis tempore, dominum iuuet in certo
aliquo oppido, vel castro defendendo. Bellicum enim, id est, armatum ser-
uitium, proprium est munus Vasalli, & quidem indeterminatum d. t. 23. in
fin. 2. F. Istiusmodi verò feudum, pro quo certum tale & determinatum præ-
statur seruitium, interpretes conditionatum, & conditionale appellant feu-
dum ad tit. 21. S. fin. 2. F. tit. 75. in extraord. cc. Sonsb. de feud. part. 4. n. 40.
(n) Tunc enim feuda erunt impropria; natura siquidem feudi propria sit,
vt detur sub obligatione seruitiorum: quòd si verò feudum Camere vel Cane-
ue simpliciter ad fidem feudalitiam, & seruitia præstanda sit concessum, pro-
prium erit feudum, cum propriam naturam feudi habeat, cui nominatim con-
uentione domini & Vasalli nihil est detractum, quod fieri necesse foret, vt im-
proprium esset, t. 23. S. vlt. iuncto. t. 2. in pr. & t. 11. 1. F. t. 26. S. feudum.
& t. 48. 2. F. & scribunt Curt. Iun. de feud. p. 1. c. 6. Zas. in Ep. F. p. vlt.
Sonsb. de feud. p. 4. n. 6. Molin. ad cons. Paris. t. 1. S. 30. in fin.

Dicen-

DISPUTATIO XIV.
XXXVI.

25

354

Dicendum nunc de separabili & inseparabili feudi natura: Inseparabilis feudi natura dicitur, quæ ita feudo coniuncta est, ut ne quidem partium conventionione ab eo separari queat; Qualis est, quod inuestiturâ tantum, feudum proprium inter viuos constituitur; (a) Quod ex L. commissoriâ feudum non acquiritur; (b) Quod fructus rei feudalis ad Vasallum pertinent; (c) Quod Vasallus ob feloniam feudo priuatur; (d) Quodq; tributum & censum prædij feudalis fisco solvere tenetur. (e)

a) *text. in t. 25. in pr. 1. F. & r. 1. in fin. 2. F.* (b) *t. 27. in pr. 1. F. t. 51. S. pen. 2. F. fac. l. vlt. C. de pact. pig.* (c) *t. 23. S. vlt. 2. F. ususfructus enim si adimatur, totum ius adimi videtur. l. 14. S. ususfructus. ff. de vs. & habit.* (d) *t. 26. S. domino. t. 37. & t. 47. 2. F. Est enim felonia Vasalli quoddam illius scelus, quod scelus, si in perfidia in dominum consistat, ideò p. cto remitti nequit, quia esset hoc pactum contra substantiam feudi, (obligationem scilicet fidei) & proinde irritum; Sin id scelus consistat in quodam alio doloso Vasalli delicto, pactione ideò remitti non potest, quod nulla pactione effici queat, ne dolus futurus præstetur. l. 27. S. illud. ff. de pact. l. illud. 5. ff. de pact. dot. l. 23. S. sed hæc ita. vers. excepto eo. ff. de R. l. l. 17. in pr. ff. commodati. Et ratum non esse pactum, quo felonia remittitur, in specie tradunt *lac. de S. Georg. in verb. qui quidem inuestiti. num. 71. las. in l. vlt. num. 8. C. de pact. & in proam. F. num. 27. Curt. lun. de F. p. 1. c. 7. num. 3. etiamsi iurisiurandi religione fuerit munitum. l. 5. C. de LL. l. 7. S. generaliter. ff. de pact. cum iuramentum non debeat esse vinculum iniquitatis. c. quanto. extra de iureiur. & contra bonos mores præstitum, non sit obligatorium. c. non est obligatorium. de Reg. iur. in 6. & deniq; quia iuramentum, tanquã accessorium, assumit naturam principalis, cui accedit, l. vlt. C. de non num. pec. Gail. lib. 2. obs. 42. n. 4.* (e) *pacto enim effici nequit, ut is qui prædij possessionem in alium transfert, tributum ex eo soluat, non ille, qui possessionem illius prædij accipit, l. 1. 2. & 3. C. Sin. cens. vel reliq. fund. comp. non posse.**

XXXVII.

Separabilis feudi natura est, quæ partium, puta domini & Vasalli conventionione, feudo detrahi potest, qualis est non modò propria feudi natura, sed & impropria, de quâ specialiter (quod à feudo per inuestituræ pactum separari nequeat) nihil est cautum & constitutum.

mm 2

Ad

Ad pacta quod attinet, quæ in inuestitura circa naturam feudi fiunt, illa vel feudo naturam suam detrahunt; vel feudi naturæ aliquid insuper adiiciunt.

Sic aliàs etiam, pacta negotio alicui inserta, vel quid detrahunt ipsi negotio, de eius naturâ, vel quid illi adiiciunt l. pacta 72. in pr. de contrah. empt.

XXXIX.

Pacta, quæ feudo naturam detrahunt, valida sunt, si fiant de separabili naturâ feudi, tam propriâ (a) quàm impropiâ; (b) pacta verò de remouendâ inseparabili naturâ feudi, inuestituræ adiecta, vt illicita reijciuntur, saluâ & substantiâ & naturâ feudi. (c)

a) *Sic propria feudi natura illa, vt in feudum detur res immobilis, vt rei feudalis proprietates penes dominum remaneat, pacto remoueri, & effici potest, vt feudum constituatur in re etiam mobili, vtq; cum vsufructu proprietates etiam illius ad Vasallum transeat, per alleg. ad th. præced. Similiter pacto caueri potest, vt deficientibus masculis, fœminæ quoque ad feudi successionem admittantur, tit. 1. §. hoc autem. tit. 8. §. vlt. tit. 14. §. vlt. 1. F. Vtq; in feudum nouum, adgnatus adgnato, puta frater fratri sine mascula prole morienti succedat, tit. 1. §. cum. vers. sin. verò tit. 8. §. vlt. vers. in alio verò. tit. 14. §. vlt. tit. 20. 1. F. tit. 12. in prin. vers. nisi facta. tit. 18. 2. F. Cum tamen propria feudi natura sit, vt masculi tantùm heredes, ex primo adquirente descendentes, non etiam alij transuersales in eo succedant: sic deniq; etsi propria sit feudi natura, quòd Vasallus absque domini voluntate feudum alienare nequeat, vtq; domino seruitia præstare obnoxius sit, inuestitura tamen pacto caueri potest, vt sine consensu domini Vasallus feudum alienandi potestatem habeat, vtq; nulla penitus domino seruitia præstet, tit. 26. §. feudum. tit. 48. 2. F. tit. 104. in fin. prin. in extraord. cc. (b) Sic feudo Guardia item Castaldia (que impropiam feudi naturam habent, quia transacto anno dominus Vasallo illa auferre potest) inuestitura pacto impropiâ illa natura detrahi & caueri potest, vt Vasallus etiam vltra annum ad certum vsq; tempus, puta ad biennium, vel decennium, tale feudum possideat. tit. 2. in pr. 1. F. Etsi verò feudo quedam illius propria vel impropiâ natura separabilis, per inuestitura pactum detrahatur, in reliquis tamen suâ naturam retinet, & ex eo nihilominus, proprij vel impropij feudi iure æstimatur; sic quamuis ex inuestitura pacto Vasallo, feudum suum nouum, in quemuis extraneum, sine domini consensu alienare liceat, attamen retinet feudum illud naturam suam hanc,*

hanc, quod Vasallus illo priuatur, ex ceteris causis, ex quibus feudum amittitur. t. 26. §. feudum. t. 48. vers. qualitercunq. 2. F. (c) text. in l. cum precario. 12. in pr. D. de precar.

XL.

Pacta quæ feudi naturæ quid adiiciunt sunt, per quæ ad qualitatem feudi, de iure ipsi tributum, aliquid amplius additur; Veluti si conueniat inter dominum & Vasallum, vt propter delictum filij, pater etiam feudum amittat; (a) Item, vt dominus etiam Vasallo scienti, rem alienam in feudum concedens, euictionem præstet; (b) vt contra omnes homines Vasallus domino fidelitatem iuret; (c) Vtq; Vasallus feudum pro se & suis heredibus habeat; (d) Quorum illa priora I. F. recepta, eoq; licita, (e) hoc posterius, ab interpretibus magis excogitatum, & communi vsu receptum, quam I. F. autoritate comprobatum est. (f)

(a) Quale pactum et si illicitum dicant Bald. ad l. 1. num. 12. C. de his quæ pen. nom. 1. as. in §. actionum. num. 87. Inst. de act. Matth. de afflict. ad t. 55. §. in super. num. 7. 2. F. Iac. de S. Georg. in verb. qui quidem Inuestiti. num. 62. Ratum tamen id esse, & valere, satis vel inde constat, quod efficaciter quis poenam alicui promittere possit, si tertius quispiam quid fecerit vel non fecerit, l. stipulatio. 38. §. si quis. de verb. oblig. Quod item quilibet licentiam habeat, renunciandi his, quæ pro se introducta sunt l. 51. C. de SS. EE. l. pen. C. de pact. l. 41. D. de Minor. & deniq; quod in causis criminalibus, maximè in quibus poena pecuniaria reo imponenda est, fideiussor pro ipso reo admittitur l. 1. 2. & 3. D. de Cust. reor. l. gratè. 8. §. sed et si l. si quis. 56. §. vlt. l. si à reo. 70. §. vlt. D. de fideiuss. Couar. lib. 2. var. res. cap. 9. num. 8. Menoch. de arbitr. Iud. quest. lib. 2. C. 4. cas. 303. vbi pluribus ostendit non esse omnino iniustum, vt quis puniatur ob alterius delictum & culpam. (b) Nam citra pactionem illam, hoc casu non prestatur euictio. t. 8. in pr. 2. F. l. si fundum. 27. C. de euict. (c) Qualis Vasallus plura feuda à diuersis dominis habere nequit. t. 52. §. satis bene. 2. F. hac tamen ipsius generali fidelitatis promissione, semper excipitur Imperator, Rex, Pontifex item Romanus, t. 7. t. 55. in fin. 2. F. t. 100. in extraord. cc. c. venientes. extr. de Iureiur. Et si verò Vasallum & feudum huiusmodi ligium appellari, idq; ab eo tantum concedi, qui superiorem non recognoscit, velint Duar. de feud. c. 4. num. 3. Cuiac. lib. 5. ad Const. Fr. de prohib. feud. al. Borch. d. c. 4. num. 22. & alij alibi, per text. t. 99. in extraord. cc. & gl. in c. pastoralis. §. rursus non est, in verb. homo ligius. r. de sent. & re. Iud. in Clem. Errore tamen ducuntur, si quidem is etiam Vasallus dicatur homo ligius, qui à diuersis domi-

Veꝛy pontifex in e supior fms. namia
 ch. cl. peysoralis sit. inq. in p. fms.
 in impatorum v. d. i. c. a. q. d. i. c. a. s. i. c.
 hic potuit de papa lo ligig n impato
 m. cu et papae arrogancia impato
 in papa subdolo.

Fiduo p. l. ex p. u. l. d. ex f. o. n. d. i. n. a. m. a. o.
 i. p. r. i. o. r. u. m. e. x. p. a. c. t. o. i. n. a. l. i. a. p. a. c. t. i. m. m.
 d. l. a. t. i. m. i. t. a. t. i. s. e. l. i. g. a. n. t. i. a. i. n. p. r. o. b. i. u. m. l. a. b. o. r. i.
 l. s. o. g. u. e. n. i. a.

nis, feuda diuersa possidet, text. express. in d. c. pastoralis. §. rursus. de
 sent. & re iud. in clem. Quo loco Rex Sicilia, Pontificis Vasallus ligius dicitur,
 qui tamen & ab ipso Pontifice, & ab Imp. Rom. Henrico, terras aliquas in
 feudum tenebat; Idemq; euincitur ex t. 52. §. satis bene. 2. Feud. & Horom.
 disp. feud. c. 7. vbi ligium hominem eum appellari ostendit, qui se omnimodæ
 Iurisdictioni alterius subiecit, etsi Vasallus illius non sit. (d) Cuiusmodi
 feudum hereditarium appellant, arg. l. 5. D. de Rel. & sumpt. fun. Soarez.
 in th. rec. sent. sub lit. F. num. 57. Clar. in §. feudum. qua. 9. & alij
 quos recenset Borch. de feud. c. 3. num. 76. H. Pist. li. 2. qua. 1. num. 1. Siue
 illud simpliciter Vasallo sit concessum, pro se & suis heredibus, Couar. lib. 2. V.
 res. c. 18. num. 5. Rol. à vall. cons. 23. num. 44. vol. 1. cons. 10. num. 18. n. 3.
 Pin. ad l. 1. C. de bon. mat. p. 3. num. 82. Myns. obs. 2. C. 4. Siue datum fue-
 rit Vasallo, eiq; filijs & heredibus masculis, vel Vasallo & heredibus feudali-
 bus, ex illius corpore legitimè descendentibus, Clar. d. §. feudum. qua. 9. Couar.
 d. c. 18. num. 3. Hart. Pist. lib. 2. qua. 3. num. 6. 22. 42. & 58. eiq; opponunt
 feudum ex pacto & prouidentia, id est, feudum illud, de quo Vasallus simplici-
 ter & nulla heredis mentione facta fuit inuestitus, Hart. Pist. d. qua. 1. num. 17.
 & 75. Myns. ob. 2. C. 4. (e) per prius allegata ad litt. a. b. c. (f) Nus-
 quam enim illud pactum, vel petita inde feudi distinctio, in libro F. adprobat a
 legitur, quin potius I. F. autoritas eandem planè reprobatur, vt pluribus ostendit
 Hart. Pist. d. qua. 1. Gail. lib. 2. obs. 154. num. 20. eandemq; magistralem &
 commentitiam esse, scribit Pinel. ad l. 1. C. de bon. mater. Heredis enim nomen,
 in libro F. significat heredem sanguinis, & quidem filium heredem, non here-
 dem allodialis hereditatis t. 13. §. & si clientulus. t. 19. §. vlt. t. 20. 1. Feudor.
 t. 34. §. similiter. vers. profecto illi. & t. 49. 2. F. Quia tamen prædicta feudi
 distinctio in praxi & longo vsu communiter est recepta, vt feudum heredita-
 rium sit & æstimetur iure hereditario, & pro re allodiali, Mart. Frex. lib. 3.
 diff. 6. in fin. & diff. 16. n. 1. diff. 20. n. 1. proindeq; in petitionem hereditatis
 veniat, Camer. ad t. de prob. feud. al. per Fr. §. præterea Ducatus. 2. F. & im-
 putetur in legitimam, Frex. d. L. 3. diff. 14. & de illo rectè testetur Vasallus;
 Curt. Iun. tr. F. p. 4. num. 130. Feudum autem ex pacto & prouidentia sit,
 quod successores defuncti Vasalli acquirunt, non tam ab ultimo defuncto, iure
 hereditario, quam ex pacto primi acquirentis, & prouidentia domini conceden-
 tis, qui illud vnicuiq; agnato ad eius vitam ita donasse intelligitur, vt in eore-
 liquis agnatis, feudi successoribus, præiudicare non possit, Cam. d. loco p. 769.
 & H. Pist. d. qua. 1. num. 10. 25. & seqq. propter hanc illius utilitatem & cu-
 iusq; speciei diuersum effectum eam retinere consilijs est. His porro pactis ad-
 iacenti-

ipſentibus quidam illud etiã annumerant, quando agitur, vt lite à domino contra Vaſallum motã, nudã aſſertione domini ſtetur; Eam item Inueſtiturã conuentionem, vt domino liceat Vaſallum in caſu non præſtiti ſeruij, per literas diffamatorias, in publico loco intimatas, traducere, aut voce illi probrum impunẽ obiectare: Sed vtrumq; illud irritum & inualidum eſſe, arguunt rationes, quas collegit Math. Coler. de proceſſ. execut. p. 1. c. 10. n. 8. Tum poſterius inutile eſſe, hoc ipſo etiam euincitur, quod obligationes ad hoc ſunt inuenta, vt vnusquiq; adquirat ſibi, quod ſua intereſt, principaliter, id eſt, pecuniariter, & ratione rei ſuã familiaris l. 38. S. alteri. D. de verb. obl. l. 21. S. venditorem. D. de act. empt. l. vlt. D. de peric. & commod. rei vend. l. 23. D. de pact. l. vlt. C. de ſent. quã pro eo quod intereſt, & c. Vtq; alium nobis obſtringant, ad dandum aliquid, vel faciendum, vel præſtandum l. 3. in pr. de obl. & act. Huiusmodi autem conuentio & obligatio nihil neq; commodi adferat domino, neq; vinculum inijciat Vaſallo, quo aſtringatur, ad quid dandum domino, vel faciendum, vel præſtandum, quod ei ſit vtile & commodofuturum.

XLI.

Sequitur de interpretatione pactorum Inueſtiturã, quã obſcura & dubia ſunt: Quod ſi pactum claris quidem conceptum & interpoſitum ſit verbis, de mente .a. contrahentium dubitetur, proprietati verborum inhærendum eſt; (a) Sin verba illius clara non ſint, ſed propter varias ſignificationes, obſcura & dubia, interpretatio eorum fieri debet, ſecundum vſitatum de feudis loquendi morem, eò loci, vbi Inueſtiturã facta, & pactum fuit interpoſitum; (b) De qua obſervatione, & ſpeciali eius loci conſuetudine ſi non appareat, proximum eſt, vt verba pactorum Inueſtiturã interpretemur, ſecundum communem naturam feudorum, ad quam paciſcentes reſpexiſſe, & in negotio feudali ſe conformaſſe intelliguntur; (c) Quod ſi de illa quoq; dubium ſit, pacti interpretationem, (de quo quaſtio eſt;) contra creditorem, pro debitore faciendam eſſe, æquius & de iure verius eſt. (d)

(a) l. 1. §. licet. verſ. in re dubia. D. de exerc. act. l. ille. 35. & l. non aliter. 69. D. de Leg. 3. l. non eſt. 12. D. de tranſact. Nemo enim in dubio præſumitur quid dixiſſe, quod non ſenſit. l. Labeo 7. §. ſeruitus. verſ. id Tubero. D. de Sup. leg. l. 3. D. de Reb. dub. Hinc tritum illud axioma, quod Inueſtiturã tenorem non reſtringere, ſed prout verba ſonant, interpretari debeamus t. 18. in fin. Vbi Bl. & feud. ſta. omnes. 2 F. H. Piſt. l. 2. qua. 1. n. 3. & 4. Vult. de feud. lib. 1. c. 7. n. 56.

(b) per text. t. 1. in pr. 2. Feudor. l. ſemper. 34. verſ. vnde. l. in obſcuris. 14. D.

14. D. de R. I. l. 3. §. vlt. vers. quod ad testes. D. de test. l. 50. §. vlt. D. de Leg. 1. Berous. cons. 77. num. 30. vol. 1. Menoch. cons. 104. num. 22. lib. 1. & cons. 400. num. 11. lib. 4. Est etenim verisimile, contrahentes & paciscentes, more vsuato in ea regione loquutos esse, tanquam communi & magis notā atq; familiari, vt ab ijs, quibus cum in ea regione contrahunt & paciscuntur, & quibus presentibus res geritur, intelligerentur. (c) t. 1. 2. F. verba enim cuiusq; negocijs, illius naturæ inseruire debent Hart. Pist. d. lib. 2. quæ. 1. num. 102. & seqq. (d) pro Vasallo igitur contra dominum, si Vasallus domino quidpiam promiserit, pro domino verò contra Vasallum, si dominus aliquid promiserit, & exinde debitor extiterit, interpretatio facienda erit, arg. l. 38. §. in stipulationibus. l. quicquid. 99. D. de verb. obl. l. si ita. 43. §. vlt. de Leg. 2. l. veteribus. 39. D. de Pact. l. plerunq; §. vlt. D. de Iur. dot. §. huic autem vers. ideo autem plus. Inst. de act. Iacob. tamen. de Leonard. cons. 117. int. cons. feud. Alb. Brun. num. 132. & Menoch. cons. 148. lib. 2. & d. pres. 98. in fin. lib. 3. Vult. de feud. lib. 1. c. 7. num. 56. indistinctè pro Vasallo contra dominum interpretationem in dubio faciendam esse scribunt.

XLII.

Superest vltima inuestituræ inspectio, de tempore & loco, quibus inuestitura fieri debet. Tempus petendæ nouæ inuestituræ, cum certum, & placitis F. definitum non sit, dominus pro commodo & arbitrio suo diem dandæ inuestituræ, Vasallo nouo constituere potest, ad quem Vasallus citatus comparere, & inuestituram accipere tenetur. (a) Locum inuestituræ quod attinet, quia à domino citandus est Vasallus, obedienter comparere tenetur, in loco ab ipso domino præfinito, & in citatione expresso, modò tutus ille fuerit; (b) Sin non citatus, & sponte suâ inuestituram petere velit, domicilium domini adeundum erit, nisi antè de loco inuestituræ inter dominum & Vasallum aliud conuenerit. c.

(a) Quod si Vasallus ter citatus non venerit, & fidelitatem promiserit, dominus eum amplius Inuestire non cogitur. Aluar. Iac. de Belu. Bl. Fr. Schenck. & alij ad t. 24. §. est & alia. 2. F. Vves. de F. c. 8. num. 2. Borch. c. 7. num. 2. modò inter singulas citationes illas 8. aut 10. dierum spatium intercesserit. t. 22. in pr. 2. F. fac. l. properandum. 11. §. 1. C. de Iudic. (b) reuerentiam enim domino debet Vasallus. d. t. 24. §. est & alia, d. t. 22. 2. F. (c) arg. totius tit. D. de eo quod certo loco.

Exposito

XLIII.

Exposito primo acquirendi feudi modo, alter modus sequitur priori proximus, (a) præscriptio scilicet feudi. (b)

a) Sicut enim nouâ Inuestiturâ, ita etiam præscriptione feudum iam primùm acquiritur, t. 26. §. si quis. per 30. lib. 2. F. & t. 87. in extr. cc.

(b) Etsi præscriptio significet interdum exceptionem ex longo vsu & possessione comparatam, quâ se tueri potest præscribens aduersus dominum, l. 9. l. super. 11. C. de præf. long. temp. l. 4. C. de R. V. Quin ut plurimum nihil aliud sit, quàm exceptio, l. pen. C. de except. l. iudicata. 39. C. de except. rei iudicat. Haud rarò tamen denotat ipsam rei, velut dominij acquisitionem, §. ex his itaq. vers. & hoc est. Inst. per quas person. cuiq. acquir. l. 54. in pr. D. de euict. l. ei. 21. D. de vsucap. l. 2. C. In quib. cess. long. temp. præf. l. 1. C. de com. rer. al. l. vlt. §. sin autem. C. communia. de Leg. Iul. Paul. lib. 5. sent. t. 2. §. longi temporis. & t. 5. §. 1. res olim. Ex quibus conuincitur error Donelli, qui lib. 5. comment. c. 4. p. 336. negat præscriptionis nomine in libris Iuris nostri venire etiam acquisitionem rerum, Licet deindè præscriptio suo generali significatu quandoq. comprehendat vsucapionem, c. 1. & t. t. de præf. Iur. Can. l. ei à quo. 21. D. de vsucap. Specialiter tamen accepto præscriptionis nomine, aliud est præscriptio, aliud vsucapio, & sunt hæc duo species oppositæ, ut disertè testatur d. §. ex his itaq. vers. & hoc est. Inst. per quas pers. & c. Ut itidem verum non sit, quod Donell. lib. 5. comm. c. 4. scribit, hodiè post L. Iustinianeam, quæ est sub t. C. de vsuc. transf. non esse ampliùs distincta genera ciuilibus acquisitionis, vsucapionem & præscriptionem. Nam & post eam constitutionem dilucidè Imp. distinxit vsucapionem à præscriptione, d. §. ex his itaq. d. vers. Ut non minùs hodiè quàm olim vsucapio quidem plenum & firmum ius dominij tribuat l. 17. in fin. D. de R. V. l. vn. C. de vsucap. transf. Quæ vis est verbi capere. l. 71. vbi Ged. num. 6. D. de verb. sig. aded ut si vsucapiens possessione rei vsucapta cadat, recuperare eam possit per directam in rem actionem, non modò à tertio possessore, sed & à priori siue veteri domino, l. in rem. 23. D. de R. V. l. 52. de adq. rer. dom. Donel. d. lib. 5. c. 29. Præscriptio verò, licet & ipsâ dominium rei nanciscamur, d. §. ex his itaq. & c. Auth. nisi triennale. C. de bon. matern. Non tamen id adquiratur ipso iure, id est, pleno & firmo iure; Quamuis enim præscriptione acquisitam rem, si eius

nn

possef-

possessione præscribens exciderit, recuperare per in rem actionem possit. l. 8. in princ. C. de præf. 30. an. illa tamen actio non directa, sed utilis est. l. 10. in pr. D. Si seru. vind. Cuiac. ad l. 4. D. de vsucap. & in Parat. C. de præf. long. temp. Hotom. lib. 4. obseru. c. 2. Don. d. lib. 5. c. 31. in fin. Ea, moueri quidem potest aduersus tertium possessorem, non autem contra veterem dominum, l. pen. & vlt. D. de public. Don. d. c. 31. Is enim non omnino desit esse rei præscriptæ dominus, sed pro eâ recuperandâ, post completam etiam præscriptionem mouere potest contra præscribentem directam in rem actionem, præscribens verò aduersus agentem se tueri, præscriptionis exceptione. l. 1. & l. 5. C. de præf. long. temp. d. l. si quis. 8. in pr. C. de præf. 30. an. Bal. tr. præf. p. 1. pr. quæ. 8. Sicut olim igitur, ita & hodiè quæ res vsucapionem recipiunt, in illis cessat præscriptio, & in quibus desinit vsucapio, ibi præscriptio incipit. l. 2. C. in quib. cess. long. temp. præf. Sic prædia superficiaria & emphyteuticaria, seruitutes item, longi temporis præscriptione acquiruntur, non autem vsucapiuntur, l. 12. §. in vectigalibus, & §. seq. D. de Publician. l. si finit. §. si de vectigalibus. & §. seq. de dam. infect. l. 10. in pr. D. si seru. vind. l. vlt. in fin. C. de præf. long. temp. l. 4. §. vlt. l. 10. §. 1. D. de vsurp. & vsucap. l. 14. in pr. D. de seruit.

XLIV.

Sed hîc in dubium vocatur, an longi vel longissimî temporis præscriptione feudum acquiratur? Et verius est, 30. annorum præscriptione acquiri feudum.

Textus expressus in t. 26. § si quis. 2. Feudor. & t. vlt. 1. Feudor. Rationem autem, cur feuda non longi, sed longissimî temporis præscriptione acquirantur, hanc esse scribit post Hanneton. Io. Borch. de Feudor. cap. 7. p. 3. num. 5. Quòd scilicet domini & Vasalli conditio dura sit, vt qui ad multa sibi inuicem sint obstricti, proindequæ etiam ad mutuam illam obligationem constituendam desiderari tempus longissimum. Obst. tamen videtur. t. 87. in extraord. cc. vbi scriptum legitur, quòd longi temporis præscriptione feudum acquiratur; Quens locum & si alij aliter explicent vt videre est apud Cuiac. de feud. ad r. vlt.

vlt. lib. 1. Feud. Gotofr. in not. ad t. 87. & Vult. lib. 1. Feud. c. 9. Nos tamen cum Iacob. de Ardiz. in epit. Feud. c. 54. p. 55. d. t. 87. interpretamur de eo, qui prædium aliquod à non domino, per Inuestituram in feudum bona fide accepit, qualis feudum in prædio illo alieno longi temporis præscriptione acquirit, eaque se tueri potest aduersus dominum illius prædij, cum alioquin, si feudum adquiratur in veri domini prædio, absque illius Inuestitura, opus sit præscriptione longissimi temporis d. t. 26. §. si quis. 2. Feud. Sed adhuc refragari videtur, quod vsusfructus, cui feudum assimilatur, longi temporis præscriptione acquiritur l. vlt. in fin. Cod. de præf. long. temp.

XLV.

Ut tamen adquiratur feudum præscriptione 30 annorum, coniunctim requiruntur, Possessio iusta, (a) & continua; (b) animus possidendi pro feudo, (c) præstatio feudalis seruitij, (d) utque tempus præfinitum huic præscriptioni sit completum. (e)

(a) id est, ut præscribens Vasallus bona fide rem domini possideat; Et si enim communi & ciuili iure ad præscriptionem 30. annor. non desideretur bona fides. l. 8. §. 1. Cod. de præf. 30. annor. vbi Cuiac. in Paratt. & lib. 18. obseru. 26. & 27. Iure tamen Canonico nulla præscriptio absque bona fide procedit. c. 5. & vlt. extr. de præscript. c. possessor. de R. I. in 6. Quod Ius Can. sicut vsu vbique receptum est, etiam in Cam. Imper. teste Mynsing. C. 4. obseru. 6. & And. Gail. lib. 2. obseru. 18. num. 2. Sic tum in rebus cæteris, tum etiam in feudis vigorem obtinet, ut nulla neq; in feudis præscriptione tueri se possit, qui malam fidem habet, d. t. 87. in extraordinar. cc. Zas. in epit. Feud. p. 6. Mynsing. d. C. 4. obseru. 29. Rosentb. in Synops. l. F. c. 6. conclus. 142. Vnde Hotom. disp. Feud. c. 20. scribit, necessum esse admodum adolescentem Vasallum præscribere cœpisse, cum ei scilicet feudum, aut parentis morte, aut quouis alio modo ante pubertatem obuenisset. (b) Ut enim possessionis continuationem exigis

nn 2. ius

ius commune. l. 2. C. de præf. long. temp. c. illud. c. auditis extr. de præf. l. 3. l. 5. 15. 33. §. qui pignori. l. 37. §. 1. de vsurp. & vsucap. Ita eandem quoque desiderant feudorum placita; Id quod arguit particula per 30. annos. in d. l. 26. §. si quis. Vbi Bald. num. 2. & Fr. Schenck. num. 3. lib. 2. Feud. & in d. t. vlt. lib. 1. Feud. Sed an hæc temporis & possessionis continuatio, etiam in diuersis possessoribus, veluti in defuncto, qui præscriptionem cœpit, & eius herede spectetur, queritur? Et sicut iure communi, possessio & tempus defuncti, prodest etiam eius heredi. §. diutina. Inst. de vsucap. l. 13. & legatario. D. de adq. poss. l. vn. vers. & vt continuetur. C. de vsucap. transf. l. cum miles. 30. in pr. D. Ex quibus causis maior. Ita & idem in feudi præscriptione obtinere putamus: Etsi enim Vasallo mortuo, dum præfinitum 30. annis tempus adhuc currit, Inuestitura successoris opus sit, t. 24. in prin. & t. 32. §. vlt. lib. 2. Feud. heres tamen eius, qui præscriptionem cœpit, per Inuestituram, quam vt heres à domino accipit, feudum non adquirit, sed adhuc opus est ipsi, ad acquirendum feudum, continuatione possessionis 30. annorum: Ante completum præscriptionis cursum, dominus eam interrumpere, & iure suo prædium reuocare possit. (c) id est, animo rem illam habendi in feudum, d. t. 26. §. si quis. vbi Bl. Aluar. Præpos. & alij. 2. Feud. Fr. Bl. tr. præf. p. 4. pr. 4. part. qua. 12. num. 1. (d) d. t. 26. d. §. si quis. 2. Feudor. Nihil tamen est necesse seruitium illud per 30. annos continuari, sed est satis, vel semel præstitum & exhibitum fuisse, vt Dd. communiter tradunt ad d. §. si quis, quo loci seruitium exigitur, non seruitia requiruntur. (e) tum quod & commune ius hoc exigit, ita vt si vel vnus dies desit, præcedentis temporis possessio nihil omnino possessori proffit, l. 26. §. quoties. D. Ex quibus causis maior. tum quod in d. t. vlt. 1. Feud. & t. 26. d. §. vsurpata particula per temporis consumationem significat, vt scribit Bl. ibid. num. 2. & Fr. Schenck. in pr. arg. l. urbana. 166. §. 1. in fin. vbi Gad. num. 3. de verb. sig. Titulus autem siue causa possessionis, ad hanc præscriptionem ideò non desideratur, vt Dd. communiter tradunt ad d. t. 26. d. §. si quis. 2. Feudor. Quia iure communi, nunquam longissimi temporis præscriptio, possessionis titulum exigit l. 2. l. 8. §. quod si quis. & ibid. gl. C. de præf. 30. an.

Sed

XLVI.

Sed iterum hic quæritur, an requisitis iam dictis concurrentibus, per longissimi temporis præscriptionem, etiam extraneus feudum, quod citra domini adgnatorumq; consensum fuit alienatum, adquirere possint? Quod etsi communi Dd. calculo adprobetur, verius tamen arbitramur, huic nullius, ne quidem longissimi temporis præscriptionem prodesse.

Per text. t. 40. §. præterea. & tit. 55. §. unde Imp. 2. F. & d. tit. 83. in extraord. cc. sed dissentiunt Dd. communiter, dum palam scribere non dubitant, bonæ fidei possessorem, qui domini & adgnatorum consensu alienatum esse feudum existimat, 30. annis, non modò contra adgnatos, sed & contra dominum ipsum feudum illud præscribere, at malæ fidei possessorem ad præscribendum hoc casu desiderare tempus immemoriale, arg. t. 9. §. donare. vers. præscriptione. 2. F. Ita docent Schrad. de feud. p. 5. c. 4. n. 9. Cuiac. ad t. 49. lib. 4. F. Rosenthal in Synops. c. 6. concl. 150. & c. 9. concl. 132. Quin statuunt quidam ex interpretibus, si Vasallus prædium feudale pro allodiali transtulerit in alium nouum possessorem, etiam directum dominium 30. annis præscribere, quos refert & sequitur Fr. Bal. tr. præf. p. 4. pr. quartæ part. quæst. 12. n. 9. Borch. de feud. c. 7. p. 3. n. 13.

XLVII.

In disceptationem item trahitur, an indifferenter res tam Ecclesiasticæ, quàm laicæ, tam res ciuitatum quàm singulorum, tam regalia, quàm non regalia hic non minus iure feudi per 30. annorum præscriptionem adquirantur? Et quamuis communis sit Dd. assertio, adquiri non posse feudum in Ecclesiasticis & ciuitatum rebus, nisi 40. annorum præscriptione, & in iure regali, nisi præscriptione temporis immemorialis, (a) nos tamen indistinctè, in omnibus omninò etiam Reip. & Ecclesiæ rebus, vt & regalibus, per longissimi temporis, id est, 30. annorum præscriptionem feudum adquiri putamus.

a) eò quòd iure communi tantùm temporis ad harum rerum præscriptionem requiratur, Nou. 111. & Nou. 131. c. 6. c. super quibusdam. §. præterea. extra de Verb. Sig. Idquè docent post Andr. de Iser. Præposit. Aluarott. Laudens. & alios ad l. 26. §. si quis. 2. F. Mynsing. c. 4. obs. 29. (b) tum quòd argumentum à natura subiectæ rei, ad

inducendam naturam & conditionem rei adiuncta, puta iuris feudalis, quod est in re subiecta, veluti Ecclesiastica, Ciuitatis, vel Iure Regali, satis densum & firmum non est; Tum quod licet praescribens ius feudi in eiusmodi aliqua re subiecta praescribat, non tamen ipsam rem Ecclesiasticam, vel ipsum ius regale adquirat, sed ea res Ecclesiae maneat, ut & ius regale Principis; Tum denique, quod placita F. quamuis in re Ecclesiastica, Ciuitatis, & Iure Regali, feudum constitui posse velint, nihilominus tamen generaliter & indifferenter praescribendo feudo, 30. tantum annorum spacium praesiniant; Consent. Frid. Schenck. ad d. S. si quis, & Dn. Vult. lib. 1. de feud. c. 9. num. 8.

XLVIII.

Quemadmodum autem quis per 30. annorum praescriptionem in praedio alterius feudum acquirit, & Vasallus efficitur domini illius praedij, ita vicissim, si quis ab aliquo nomine cuiusdam praedij ipsius, per 30. annos feudalia seruitia receperit, licet praedium illud reuera liberum fuerit, non feudale, proprietatis tamen dominium in eo praedio sibi acquirit, & ipsum praedij dominum Vasallum nanciscitur.

Quod enim in vno correlatiuorum receptum est, id etiam in altero recipi debet, ex quo fundamento communiter Dd. hanc doctrinam defendunt, ad tit. 26. S. si quis. Zaf. in Ep. F. part. 6. Clar. in S. feudum. quest. 19. num. 1. & quest. 45. num. 1. Duar. de f. c. 8. num. 2. Mynsing. C. 4. obs. 29. in fin. Borch. de feud. c. 7. p. 3. n. 10. Rosenthal in Synopsi. c. 6. concl. 148.

XLIX.

Coronidis loco dispiciendum, an dominus feudi libertatem contra Vasallum praescribere possit, si possessionem rei feudalis adeptus sit, eamque per 30. annos sine vlla contradictione Vasalli & adgnatorum obtinuerit, in dubium vocatur? Et affirmatiuam communi Dd. calculo receptam, & Camerali praedi-
cio confirmatam amplecti non veremur.

Cuius iuris ratio esse potest, tum quod res qualibet ad naturam suam facile reuertitur, c. ab exordio. & ibi. Gl. 35. dist. S. cum in suo solo, vers. quod si aliqua ex causa. inst. de rer. diu. l. 21. S. si quis autem. C. de Testam.

Sam. l. si vnus. 27. §. pactus ne peteret. Vbilatè las. num. 5. & seqq. ff. de pact. tum quòd in simili, is qui seruitutem vrbanam debet, libertatem prædij sui licitè vsucapere potest, l. 4. §. fin. ff. de vsucap. l. 6. ff. de seru. præd. vrb. tum denique quòd vsufructuarius, cui assimilatur Vasallus, longo tempore vsufructum adquirat, l. vlt. in fin. C. de long. temp. præf. & adquisitum non vtendo tempore eodem amittat. l. 25. & 28. ff. quib. mod. vsufr. amitt. l. 38. ff. de vsufr. l. 16. & ibi. Gl. in verbo. non vtendo. & in verbo excludere. C. de vsufr. l. vlt. C. de seruit. & aq. Vt proinde etiam Vasallus, qui feudum longissimi temporis præscriptione adquirat, d. §. si quis. d. tit. eodem temporis curriculo, adquisitum amittat, arg. l. nil tam naturale. de Reg. Iur. & l. omnia. 100. ff. eod. Atque hanc libertatis præscriptionem non Vasallo tantum, sed & eiusdem adgnatis, si non ignorauerint ipsum dominum possidere feudum, Dd. obesse scribunt dd. prius locis, quibus tamen plurimum refragari videtur, quod viuo Vasallo nullæ illius adgnatis temporis obstat præscriptio, text. tit. 83. in extraord. cc. Quippe quòd horum ius nascatur mortuo demum Vasallo, tit. 26. §. Titius filios. tit. 9. §. donare. vers. præscriptione. tit. 24. §. denique. tit. 26. §. si Vasallus tit. 31. & 37. 2. F. vt meritò contra adgnatos Vasalli currere non debeat ea libertatis præscriptio, antequam ius ipsis reuerà adquisitum sit, non entis enim nullæ dicuntur esse qualitates, l. cum notissimi. 7. §. vlt. C. de præf. 30. an.

L.

Vt & ex aduerso de Vasallo illud discutiendum, an is similiter non seruiendo proprietatem rei feudalis præscriptione 30. ann. adquirat. Et licet Vasallus, quandiu, vt Vasallus, rem feudalem possidet vt rem feudalem, nullo tempore præscribere proprietatem contra dominum possit, (a) si tamen longissimo tempore dominus seruitia non exegerit, cum tamen ijs maxime opus habuerit, atque Vasallus bonâ fide rem feudalem possederit, non vt Vasallus, neque vt feudalem, sed existimans illam rem suam esse, & allodiam, tunc ipsum prædicto tempore proprietatem rei illius feudalis contra dominum præscribere, & à feudalibus seruitijs liberare se posse putamus. (b)

a) per

a) per text. l. *adquiritur*. 10. §. vlt ff. de *adq. rer. dom.* §. *fructuarius*. inst. per *quas person. cuiq.* *adquir.* l. 8. C. de *usufr.* l. 2. l. *cum notissimi*. 27. §. vlt. C. de *pres.* 30. annor. (b) Nam *libertas serui*, si *mala fides* non obstat, longo tempore *prescribitur*, l. 1. & 2. C. de *long. temp. pres.* *quæ pro libert.* l. vlt. C. de *his, qui à non dominis man.* l. *si cum*. 16. §. *Aristo.* ff. *qui & à quib. manu miss.* Diff. Rosenthal. in *Synops.* 1. F. c. 6. concl. 156. & 157. tum per textus *iuris feudalis*, qui volunt, quòd *Vasallus* non amittat *feudum*, etiamsi 20. annis vel *ultrà domino* non *seruierit*. t. 21. in *fin.* pr. 1. F. t. 26. §. *licet Vasallus*. t. 28. §. *ad hoc* 2. F. tum quòd *ea quæ mere facultatis sunt*, non *vtendo* *haud perduntur*, Gl. & *Canonistæ*. in c. *fin.* extra. de *priuileg.* Tum deniq., quòd *is, cuius prædio urbano seruitus debetur*, ex *vicino prædio urbano* eam non amittit, nisi *vicinus vicissim*, qui debet *seruitutem*, quid agat, quo *impediatur* *ea seruitus*, l. *hac autem*. 6. ff. de *seru. præd. urb.* & l. *si quis*. 28. ff. *quemadmodum seruit. amitt.* Quorum tamen *argumentorum*, si *rectè ponderentur*, vim esse *perquam exiguam*, facile apparebit. Eandem *questionem tractant* post *alios Panormit.* in c. *ad audientiam*. col. vlt. vers. *sed iuxta prædicta.* extra. de *prescript.* & F. Bal. de *prescript.* p. 4. pr. *quarta* part. q. 12. n. 15.

FINIS DISPUTATIONIS
DECIMÆ QUARTÆ.

Ka 3071

(3/4)

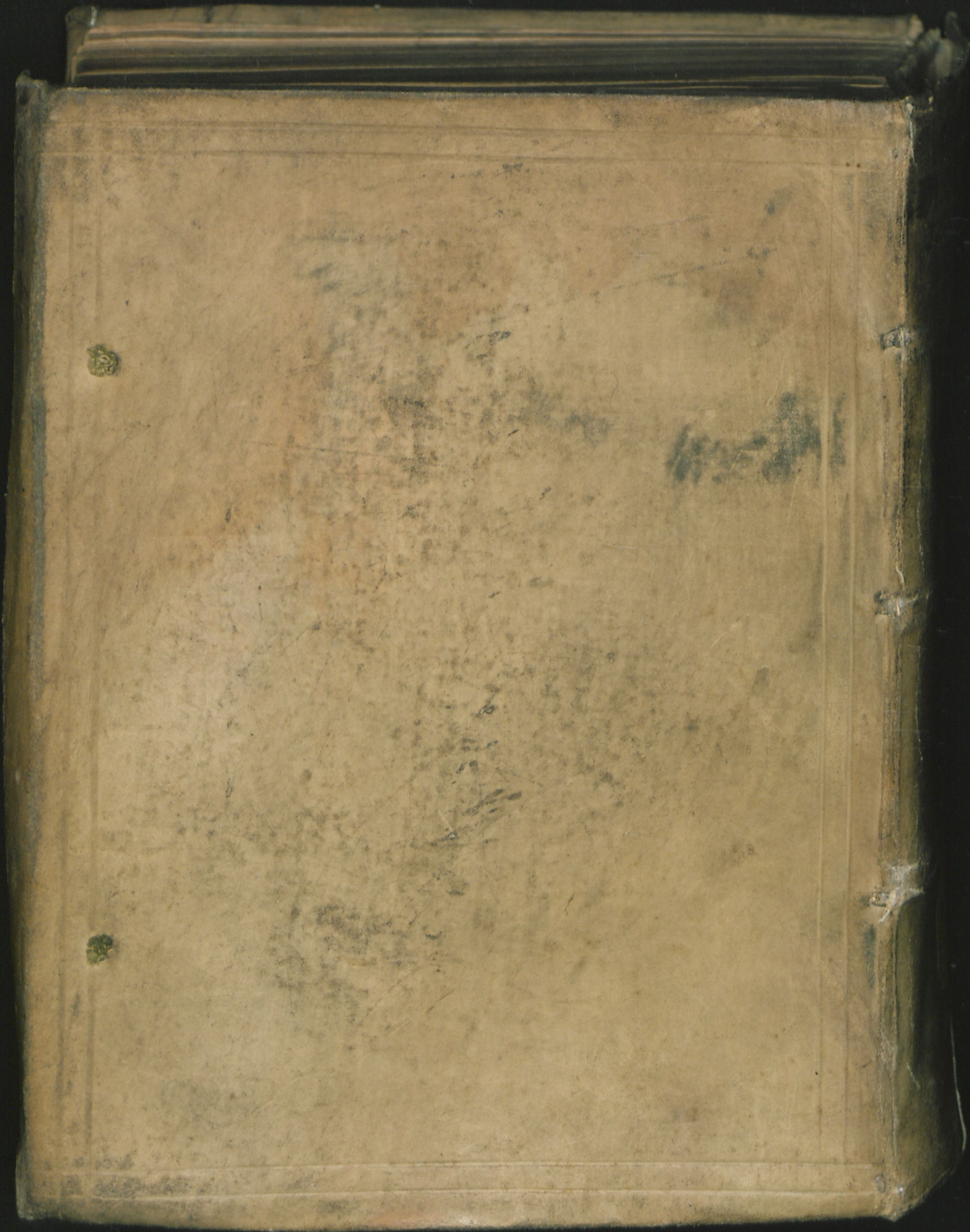
ULB Halle 3
003 261 573

sb

Burblind. 3/1.

B.I.G.

Farbkarte #13

Disputatio XIV.

... DO CONSTITVENDI FEV...
*in genere, & in specie, de acquisitione feudi per Inuesti-
turam & Præscriptionem.*

QVAM,

Fuante DEO.

CTORITATE

ONSENSV AMPLIS- IVRISCONSULTORVM

COLLEGII,

PRÆSIDE,

SVLTISSIMO VI- HENRICO BOCERO,

*risimo, & in illustri Tubingensium Academia Profes-
sore celeberrimo, Præceptore, & patrono
suo summè honorando.*

LICE IN AVDITORIO
ariconsultorum ad 15. decembris di-
scutiendam proponit.

THÆVS SCHVLTÆR, E.

TVBINGÆ,

Georgium Gruppenbachium.

ANNO M. D. XCIX.

ii

